

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 4 cor. 40 bani,
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu.

Foaie politică Apare în fiecare Duminică.

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: „Foaia Poporului”, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).

Un șir petit prima dată 14 bani a doua oară
12 bani, a treia oară 10 bani.

SILISTRA.

Ceeace trebuie să ne intereseze în momentele acestea pe noi Români, cari formăm o națiune una și nedespărțită în cugete și simțiri, cu toate granițele politice, cari taie în corpul ei, e redobândirea Silistrei, odinioară românești, și realipirea ei la România.

Intre cetățile noastre se vor găsi mai mulți, cari curioși din vedere Silistra, chiar fără să fi fost în ea. În fața orașului românesc Călărăși se află pe malul drept al Dunării orașul Silistra, așezat pe coasta dealului. În dosul lui se ridică alte dealuri, mate cu întăriți pline cu tunuri, ale căror guri sunt îndreptate înspre România. Locuitorii orașului sunt Români, Bulgari și Turci. Orașul nu e mare, dar întărițiurile lui, cari stăpânesc în caz de războiu Dunărea din partea aceasta, Dobrogea românească de mează și încătușă chiar și uriașul pod de peste Dunăre la Cernavoda, pot să facă pe Bulgari să-și peardă într-o zi mințile și să încearve un războiu împotriva României. În cărțile lor de școală, apoi și în cărțile, pe cari le dau soldaților lor, se spune Bulgarului meru, că ei trebuie să rupă dela România Dobrogea, care ar fi fost odăta bulgărească. Motivul adevărat al dorului lor după Dobrogea, unde nici a uncia parte din poporație nu e bulgărească, o însă pofta barbarului desăvea o provincie odinioară pustie, cu locuitori puțini, fără venituri, dar acum prefăcută de Români într'un mic raiu, cu o țărănime bogată și îndestulată, cu drumuri bune, cu căi ferate și înainte de toate cu un port minunat, Constanța, de felul căruia Bulgarii n'au fost în stare să-și construească. E, ca să zicem, cu adevăratul nume dorința lor, pofta tâlharului, care te pândeste lângă drum pentru a-ți lua pungă chiar omorându-te.

Dacă răsfoim însă puțin istoria, vom vedea, că *Silistra și Dobrogea n'au fost stăpânite niciodată de Bulgari.*

Indată după nașterea lui Christos vedem ținutul acesta stăpânit de Români, după cum dovedesc și multele rămășițe de pe timpul acela, între cari cele mai însemnate sunt Tropaeum Traiani dela Adam-Clisi (un sat locuit mai ales de Transilvăneni de-ai noștri) și ruinele orașului roman din apropierea lui.

Au urmat apoi năvălirile popoarelor barbare, Goții, Slavii și mai pe urmă Bulgarii, un neam de Mongoli înrudiți cu Turcii și Maghiarii. Bulgarii au trecut în Bulgaria de astăzi și supunând pe Slavii veniți de mai înainte au rămas acolo, dar și-au pierdut limba lor mongolică și au pri-

mit pe cea slavă, care se numește acum bulgară. În Dobrogea n'au fost însă Bulgari niciodată. În curând împărații bizantini dela Constantinopol au ajuns stăpâni peste Bulgari, iar în părțile Dobrogei de mează era un fel de domnitor Dobrotici, care era numit de împăratul din Constantinopol, al cărui supus era.

Vin apoi Turcii în Europa și supun întreaga Peninsulă Balcanică până la Dunăre. Dobrogea însă și orașul Silistra e stăpânit de domnitorul român *Mircea-cel-mare*, care a stăpânit și Țara-Olului (a Făgărașului) dela noi, după cum dovedesc multe documente date boerilor noștri olteni. Dela urmașii lui Mircea cucerese apoi Turcii Silistra și ținutul ei dobrogean și sub Turci rămâne până în anul 1878.

De pe la anul 1830 încoace, după războiul ruso-turc de atunci, încep să se așeze icicolea țărani bulgari prin unele părți ale Dobrogei, fără să ajungă însă vreodată la vr'un număr mai mare, căci și prin anii 1856, după date statistice publicate de Bulgari (între alții profesorul lor universitar Miletici din Sofia), majoritatea (cei mai mulți) locuitorilor au fost Români și Mohamedani (Turci și Tataři). Dobrogea a fost pentru Bulgari totdeauna numai o trecătoare.

Pe lângă Români cei vechi, urmași ai coloniilor romane și ai Românilor duși acolo din România, Dobrogea a avut totdeauna un număr mare de așa numiți *Mocani*, adică Transilvăneni de-ai noștri. Încă la anul 1856 scrie un Grec Papadopol într'o istorie a Bulgariei, că numai în județul Constanței erau aproape *trei mii* de Români transilvăneni.

Dar și după ce Silistra și Dobrogea au ajuns sub stăpânire turcească, domnitorii români au continuat să ocrotească îndeosebi așezămintele bisericesti din Silistra și din Dobrogea, în bună înțelegere cu Turcii. Astfel la anul 1769 Grigore Ghica, Domnul Țării-Românești, zidește de nou mitropolia Silistrei și mitropolitului îi dă în fiecare an ajutoare. Tot așa se cunosc ajutoarele date de Români pentru bisericile din Cernavoda și Babadag, orașe din Dobrogea. În schimb Bulgarii n'au făcut niciodată nimic și nici n'au putut face, căci erau niște sclavi umiliți sub jugul de sute de ani al Turcilor, de cari i-au scăpat numai vitejia armatei române la 1877/78, după ce Rușii fuseră bătuti cu rușine de Turci.

În Silistra a fost totdeauna viață românească, cât timp au domnit chiar și Turcii acolo. În anul 1871 s'a înființat *Societatea română de cultură și limbă din Silistra*, având pe sigil (peceta) pe Romul și Remu, întemeietorii Romei. În statutele ei se arată scopul ce-l urmărește: A pro-

pagă (răspândi) prin toate mijloacele putincioase între Români din aceste părți învățătura limbii materne (române), a ajuta comunitatea română și eforturile școalelor române de-aici, a proteja școalele orășenești și sătești din toată Dobrogea, înmulțindu-le și îmbunătățindu-le, a ajuta pe junii școlari români lipsiți de mijloace din Silistra și din Dobrogea, a înființa o școală de oameni mari, cari să învețe carte românească seara și în Dumineci și sărbători.

Vedem deci, că Silistra a fost un centru cultural românesc până în anul 1878, când a căzut, pară mălăcăș în gura lui nătăfleacă bulgar, căci Bulgarii merită acest nume, știut fiind, că ei s'au arătat dîjmănoși armatei române venite să-i libereze de sub jugul turcesc.

În anul 1878, când cu congresul dela Berlin, Silistra era să fie dată României, după cum se și convenia, căci toată lumea își zicea, că Dobrogea fără Silistra e nepărată față de atacurile unui dușman, care ar veni dinspre mează. Rusia ticăloasă, ca să-și arete într'un mod cât mai mișeleș recunoștința față de România, care a scăpat-o de peire la Plevna, s'a împotrivit cu totdănașul și celelalte Puteri-mari, slăbănoage, cum s'au dovedit și în războiul de acum, i-au făcut pe voie și au lăsat Silistra Bulgariei.

Dar România nu s'a declarat niciodată mulțumită cu aceasta răpire a pământului românesc și în anul 1903, când cu revoluția din Macedonia, ministrul român a înștiințat Puterile, că dacă Bulgaria va începe un războiu împotriva Turciei și va cuceri pământ turcesc, armata română va cuprinde Silistra.

Această declarație a făcut-o și cu prilejul acestui războiu și dacă Bulgarii nu vor da Silistra și ținutul până la mare de bună voie, *li se va lua*. Căci România are nevoie (trebuie) de cetatea Silistrei pentru întărirea ei.

Iar noi, Români de-aici, încă dorim din tot sufletul întărirea României, căci numai o Românie tare ne poate garanta izbânda în luptele noastre de-aici pentru libertatea noastră națională.

E rău de Cultureghileteri! Renegații, Jidanii și o seamă de Maghiari s'au apucat încă de mult să înființeze în ținuturile locuite de naționalitățile nemaghiare tot felul de reuniuni, pe cari le porecliau „culturale” (cultur-eghilet) de fapt însă erau niște întovărășiri criminale pentru maghiarizare. Făcând gălăgie mare, au știut să scoată din visteria statului mii și mii de coroane, au silit pe toți funcționarii și pe toți slabi să se facă membri, ba unele adunări comitatene din ținuturile locuite de

Nemaghiari au mers cu îndrăzneala până acolo, de au votat pentru aceste tovărășii aruncuri, cum s'a întâmplat și în comitatul Târnavei pe vremea fișpanului Betlen pentru cultureghiletul din Cluj. Se vede însă, că statul nu le-a mai putut ajuta pe toate cu destui bani, căci unele cultureghileturi abia mai dau semne de viață, ba unul dela granița de către Austria, care aveă să maghiarizeze pe Slovaci și pe Șvabi, a murit cu rușine. Altele după acesta!

O nouă fărădelege. Germanii (Șvabii) și Românii din Biserica-Albă, oraș frumos în Bănat, au vrut să aleagă de primar pe dl *Dr. I. M. Roșiu*, avocat român. Dar vicecomitele n'a vrut să-l candideze. Atunci 54 de membri din consiliul comunal au dat buletine albe (țiduli de vot, fără să serie numele candidatului pe ele), iar 24 de renegați și Jidani au votat pentru candidatul fișpanului. Impotriva acestei alegeri-minciună, Germanii și Românii au făcut protest.

Tratatul păcii româno-maghiare. După cum spune o foaie jidano-maghiară, Tisa continuă convorbirile cu fruntașii noștri pentru a ajunge la o înțelegere cu Românii. El cere însă morțis, ca Românii să nu mai formeze partid românesc, ci să intre ca umplutura în partidul guvernamental, cum au făcut Sașii. Se înțelege, că aceasta e o cerere obraznică, căci noi vrem să trăim aici *numai* ca națiune română. De aceea din toată țevatura nu se va alege nimic, dacă drepturile, ce ni se cuvin, nu ne vor fi date ca unui popor deosebit, care nu vrem să stăm de nici un amestec cu poporul venetic.

Proiectul de lege electorală. În comisiunea pentru desbaterea acestui proiect s'a isprăvit cu vorbăria generală și proiectul a fost primit. A rămas acum să se dezbata paragraf de paragraf. Toți câți au mai vorbit, între cari contele Lazar și Franzeul reneșat Desbordes (cește Desbord) au ținut să arete „primejdia cea mare, dacă vor aveă și Românii mai mulți alegători“.

Pentruca *să se țină minte*, arătăm și propunerile deputaților sași. Ei au cerut, ca orice cetățean, care are patru clase gimnaziale sau opt clase dela altă școală (de pildă 4 clase primare și patru civile, sau școala primară de pot clase, cum au Sașii) să fie alegător, dacă au implinit etatea de 20 ani. Ceice nu știu carte, să nu fie alegători, oricât de mare ar fi darea, pe care o plătesc. Nici proprietarul de opt jugăre să nu fie alegător, dacă nu plătește o dare mai mare.

Din Bucovina. Săptămâna trecută s'a ținut o frumoasă adunare a fraților noștri din Bucovina pentru a aduce hotăriri cu privire la mântuirea bisericii române de acolo de lăcomia Rutenilor veniți pe pământul românesc ca niște cersitori și acum dornici de-a înghiți averea românească. În adunarea aceasta s'a hotărât să se ceară dela Împăratul înființarea unei episcopii, în care să fie cuprinși Rutenii, rămânând arhiepiscopia cea veche a Sucevei curat românească. Împărțirea să se facă după castrul național, așa că Rutenii să nu poată fură comune românești pentru ei. Episcopia ruteana să-și aibă consistorul și congresul ei deosebit. Rânduiala în biserica românească să o hotărască biserica, nu dieta țării.

Veste bună dela Năsăud. În sfârșit au scăpat urmașii vitejilor grănițeri din ținutul Năsăudului de elica lui Csokán Iános și soții, cari de-atâta amar de vreme au luctrat pentru un os de ros la înăbușirea culturii naționale de-acolo. În adunarea generală a reprezentanților comunelor foste grănițerești a fost aleasă o comisiune administrativă compusă din Români naționaliști. Lista slujilor străinilor a căzut cu rușine. Blăstămul neamului ajungă pe ceice s'au întovărășit cu dușmanul!

Lupta Slovacilor. Slovacii sunt o parte de religia catolică, altă parte de cea luterană sau protestantă, cum sunt Sașii dela noi. De religia luterană mai sunt și așanumiții Sași din Scepuș (în partea de meazănoapte a Ungariei). Fruntașii acestor „Sași“ s'au maghiarizat aproape toți, lângă ei s'au mai adaus și renegații slovaci, așa că biserica luterană a Slovacilor e administrată mai mult de renegați ticăloși, cari lucrează în rușutul capului să maghiarizeze întreaga lor biserică. Acum s'a pornit printre Slovacii naționaliști o mare mișcare națională, ca să-și scoată biserica din gliarale celor fărădelege și să-și câștige o autonomie, pentruca cu ajutorul ei să-și poată apăra mai bine aceeace e mai sfânt la un popor: limba și obiceiurile. În scopul acesta au ținut acum de curând o întrunire în Jolna, unde au hotărât luptă dreaptă împotriva celorce vor să-i maghiarizeze și cu ajutorul bisericii.

Războiul.

Starea armatelor. — O declarație a marelui vizir. — Luptele dela Galipoli și Adrianopol. — Grecii la Ianina. — Muntenegrinii și Sârbi la Scutari. — Mișcarea Albanezilor. — Serbia și Bulgaria. — Conferența ambasadurilor din Londra. — Rusia și Austro-Ungaria. — Conflictul româno-bulgar.

După cum am spus și în numărul trecut, nici Turcii, nici armatele aliate nu mai lasă nici un corespondent de ziare în apropierea lor, așa că știrile, ce le primim sunt așa, cum ni le trimit fie Turcii, fie aliații. Se înțelege, că nici unul nu vrea să vestească învingeri de-ale dușmanului sau înfrângerii proprii. Urmarea e, că până acum nu se știe nimic sigur despre cele întâmplate în partea a doua a războiului, mai ales când e vorba de luptele dintre Turci și Bulgari. Ceva mai sigure sunt știrile despre luptele dintre Turci, Greci și Muntenegrini ajutați de Sârbi.

Cu privire la starea armatelor, un cunosător spune următoarele:

La Adrianopol sunt două divizii sârbești și două bulgărești, având cu totul vre-o 90 până la 100 de mii de soldați cu 120 de tunuri de cele mari (afară de cele de câmp). Turcii din oraș pot să aibă vre-o 40 de mii de soldați cu 250 de tunuri grele. După cum telegrafiază viteazul comandant turec, Sueri-Pașa, ei au în oraș merinde destulă, le lipsește însă sarea.

Pe liniile dela Bulair de pe peninzula Galipoli se afla două divizii bulgare, în tața lor cam tot atâția soldați, aduși parte nu de mult dela Constantinopol sub comanda lui Enver-bei. Despre luptele de-aici știrile se bat în capete. Turcii vestesc, că au batut de câteva ori trupele bulgare ajutate de flota grecească din apropierea malului. Bulgarii telegrafiază, că ei ar fi bătut pe Turci. Până acum nu s'au retras nici unul, nici altii.

La Ceatalgea e liniște. Bulgarii au început să se retragă, așa că Turcii au cuprins iară orașelul. Se pare, că Bulgarii vreau să facă pe Turci să iese din întăriturile dela Ceatalgea, ca să se lupte pe câmp deschis. Dacă Turcii nu vor eși din întărituri, se poate ca Bulgarii să aștepte acolo căderea Adrianopolului, fără să mai dea vre-o luptă. În fața Ceatalgeanei Bulgarii au șapte divizii cu vre-o 180 până la 200 de mii de soldați. Armata turcă e mai mică.

La Ianina în Epir Grecii au fost bătuti de nou. Gazetele turcești din Constantinopol scriu, că trupele turcești au făcut o eșire din oraș și au rănit și omorât peste patru mii de Greci, luându-le și 13 tunuri și multe munițiuni.

Rău le merge Muntenegrinilor și Sârbilor la Scutari, unde toate atacurile lor împotriva întăriturilor au fost respinse perzând mii de oameni. De câteva zile nici n'au mai cutezat să atace, fiind istoviți cu totul. În Cetinie (capitala Muntenegrului) e mare jalea. Se spune, că regele a trimis o telegramă Țarului Rusiei, rugându-l să le dea sprijin ca totuși să le rămână lor Scutarii. Altminteri, spune regele Muntenegrului, e primejdie de răscoală împotriva lui, căci Muntenegrinii sunt foarte suparați, aflând despre voința Austriei și a Italiei de-a se lasă Scutarii Albaniei.

Abanezii au început să se miște împotriva Sârbilor, ceace nici nu ne poatemiră, dacă ne amintim barbariile săvârșite de Sârbi împotriva lor. O telegramă din Belgrad vestește, că în ținuturile albaneze ocupate de trupele sârbești se pregătește o răscoală mare. S'au format bande compuse din câte două până la trei sute de Albanezi, cari au început să neliniștească trupele sârbești. Răsculații aceștia sunt înarmați cu puști cu repetiție (ca ale soldaților noștri) și bombe de mână. La început au luctrat pe la Diacova, Ipec și Liuma, așadara mai în inima Albaniei, dar acum s'au apropiat de Ohrida și Monastir (Bitolia). În câteva locuri au fost lupte în toată forma.

Sârbiile primesc rasplata fărădelegilor lor și a lăcomiei de-a cuprinde ținuturi locuite de un alt popor, pe care vreau să-l desnaționalizeze, cum încearcă și cu Românii din Serbia.

Cu tot ajutorul, ce-l dă Serbia Bulgariei, se vede tot mai mult, că între acești doi aliați sunt neînțelegeri din cauza împărțirii prăzii. Armata sârbească dela Uscüb a cerut chiar ruperea alianței sârbo-bulgare, consiliul de ministri sârb eră p'aci să hotărască a nu mai trimite ajutoare Bulgarilor și numai după ce a cerut regele Petru, s'a hotărât ajutorarea și mai departe a Bulgarilor la Adrianopol, unde s'a mai trimis o parte a diviziei din ținutul Drinei.

Războiul e și pentru Turci o greutate tot mai mare. Ei s'au recules acum, au armata bine întocmită, dar le lipsesc banii. Și fără bani mulți nu se poate purta războiul, oricât de bravi ar fi soldații și oricât de bine ar fi armați. Ce cheltuieli mari cere numai pregătirea înainte de războiul, se poate vedeă la noi, unde s'au cheltuit numai cu mobilizarea sute de milioane de coroane. De aceea nu e mirare, că marele vizir (prim-ministrul) Turciei a declarat, că ei n'au început de nou războiul de dragul războiului, ci pentrucă vor o pace cinstită, indeosebi vor să păstreze Adria-

popolul. Aliații au putut vedea, că Turcia nu e zdrobită. Cu toate acestea ea e ori-când gata să încheie pace, dar nu o pace susținută. Guvernul turcesc a și trimis pe Hachi-Paşa la Londra, ca să propună Puterilor să ceară dela aliații balcanici încetarea războiului și renunțarea la Adrianopol și izulele din Marea-Egeică. Puterile n'au vrut să intervină (să se amestece) însă până acum, ba ele așteaptă, ca Turcia să lase Adrianopolul Bulgariei, iar în ce privește izulele egeice le vor împărți între Greci și Bulgaria.

Intr'aceia ambasadorii Puterilor își continuă conferențele dela Londra, unde se ocupă cu statorirea granițelor Albaniei. De două luni de zile n'au ajuns însă la nici un rezultat din cauza Rusiei, care vrea o Albanie cât mai mică, căreia să i se răpească Scutari și toate orașele din Albania răsăriteană pentru a fi date Muntenegrului și Serbiei. Se vede, că Albanzii trebuie să se miște mai întâiu singuri cu toată tăria pentru apărarea pământului lor strămoșesc.

Intre Austro-Ungaria și Rusia nu s'a ajuns încă la o înțelegere deplină, așa că nu poate fi vorba de demobilizare. Țarul a răspuns la scrisoarea Impăratului nostru, zicând, că nu cere demobilizarea, iar cu privire la Albania spune numai, că nu urmărește nici un folos pentru Rusia și are nădejde, că nici Austria nu urmărește un folos pentru ea. Vorbe, din cari nu poți alege nimic. Purtarea Rusiei e cu atât mai necuviincioasă, că monarhia noastră a declarat, că nu vrea nici o cucerire în Peninsula-Balcanică, unde dorește ca fiecare popor să se chivernisească singur. E adevărat, că și unele gazete oficiale din Rusia spun, că guvernul rusesc are aceeași dorință, cu toate acestea tocmai el lucrează pentru sugrumarea și robirea poporului albanez.

Conflictul româno-bulgar nu e terminat, dar se crede, că în săptămâna aceasta să se aleagă într'un fel. Tratatul (consfăturile) se continuă acum în Sofia, capitala Bulgariei. Veșnicile târăgănări ale guvernului bulgar au făcut pe Români să-și peară răbdarea și dacă lucrul nu se va isprăvi în curând, fie că Bulgarii îi dă înapoi României orașul Silistra, fie că spune verde, că nu vrea, armata română va lăsa oecace i se cuvine României. De altmîn-

teri atât Puterile Triplei-Alianțe, cât și altele au dat guvernului bulgar sfatul să îplinească cererile drepte ale României, altminteri își va perde răbdarea și guvernul român.

Femeile turce din Constantinopol au ținut o întrunire mare, în care au hotărât să trimită o telegramă armatei turcești cu rugarea să lupte cu bărbăție împotriva dușmanului. O altă telegramă au trimis tuturor împărăteselor și reginelor din Europa și Asia arătând barbariile săvârșite de aliații balcanici împotriva femeilor și copiilor turci. Totodată au hotărât cu toatele să-și dea toate sculele lor cele scumpe, cercei, inele, brățare ș. a. statului, care să le prefacă în bani pentru acoperirea cheltuelilor cerute de apărarea patriei.

Adunarea a fost condusă de prințesa Mümet.

În Mexico (republică mare în America centrală — de mijloc — dela Statele-Unite spre meazăzi) au izbucnit iară revoluția. După ce poporul nenorocit de-acolo a trecut nu de mult printr'o altă revoluție, în care s'au omorât ca fearăle, acum s'a răsculat unul Diaz împotriva lui Madero, președintele de-acum al republicii, pentru că s'a ia locul. O parte a orașului Mexico (numele capitalei e ca și al țării) e dărâmată, sunt mulți morți și răniți. Lucrurile se pot încurcă și mai mult, căci Statele-Unite ale Americii-de-Nord au trimis mai multe corăbii de războiu la Mexico și e vorba să trimită și 35 de mii de soldați.

Din România.

Casa Rurală. După marea revoluție a țaranilor din România din anul 1907, statul a înființat o bancă mare cu capital de milioane, pentru ca să împrumute țăranilor alcătuiți în obștii (tovărășii) bani de câteori vrea să cumpere moșii întregi, fie pentru arătura, fie pentru pășuni.

Zilele acestea, Casa Rurală și-a publicat bilanțul pe anul 1912. Din el se vede, că banca aceasta are moșii în valoare de aproape 40 de milioane de lei. Din aceste au vândut țăranilor pământ în valoare de aproape 7 milioane, iar pentru cumpărarea de pășuni le-a împrumutat peste 24 de milioane.

Ai noștri, recunoscând pe hotnog, izbucniră în chiote voioase, la care oamenii lui Ionașcu răspuseră cu prisos, grăbind mersul lor spre noi.

Dar Ionașcu, îmbătrânit în lupte purtate în toate țările, care ne încunjură, dă o poroncă scurtă și ceata oștenilor lui cărnește la dreapta, domolește pasul cailor, apoi se oprește cu fața la drumul pe care venisem, la cinci-zeci de pași de acel drum și la vre-o două sute de capătul priporului, care ducea la tapșan.

Iată că tocmai atunci ajunge și Osolinski în vârful priporului. El ne zărește și, dând un strigăt selbateg, voiește să se răpadă drept la noi, dar dă cu ochii de ceata lui Ionașcu rămasă acuma neclintită și, cu toate că recunoaște dușmani în ea, nu se întoarce nici nu stă, numai scoate paloșul și domolește calul, urmându-și mersul spre noi.

Voicu văzând aceste, zice două cuvinte Șalgăi, descălecă, o așeză bine pe cal, îi dă frăiele în mână apoi, liniștit, se opre-

Pentru industria de casă (cusături și țesături țărănești). Și în România au început țărancele să părăsească furca și războiul, cumpărând pânza și materia pentru îmbrăcăminte din prăvălii, dar mai ales din șetrele jidane. Pentru a face să înflorească de nou vestita industrie de casă a țaranului român, ministrul de industrie al României pregătește un proiect de lege, prin care să se înființeze un consiliu (sfat) de femei din toate părțile țării. Acest consiliu va înființa muzee de cusături și țesături naționale, precum și de alte lucruri făcute de țărani și va căuta să găsească mijloace, prin cari să se poată desvoltă din ce în ce mai mult industria de casă.

† Alexandru Djuvara, fost ministru de industrie și de externe al României, a răposat la 1 Febr. El s'a ocupat și de chestiunea (starea) națională a Românilor din Transilvania și Ungaria, scriind și o carte despre aspirările, pe cari le îndurăm noi.

† Stefan Beloiu, fost deputat, mare proprietar și Român vrednic de origine din Săcele (comit. Brașovului) a murit la 31 Ian. în Braila. El era fratele marelui binefăcător Stroe Beloescu, mort anul trecut la Bârlad.

Date statistice cu privire la școlile noastre.

Nu de mult a apărut întâiu Anuar pedagogic (pe anul 1913), scris de cunoscutul nostru bărbat de școală, Dr. Onisifor Ghibu. E vorba de o carte, care la popoările culte nu lipsește de pe masa nici unui învățator și a nici unui cărturar, a cărui ocupațiune are legătură cu școala.

Pentru cetitorii noștri dăm datele statistice cele mai nouă cu privire la școlile noastre.

1. Biserica greco-orientală.

Arhidieceza Sibului	are 670 școli cu 852 învățători	
Dieceza Aradului	„ 416 „ „ 416 „	
„ Caransebeșului	„ 232 „ „ 263 „	
Vicariatul Oradului	„ 234 „ „ 249 „	
Cu totul 1552 școli cu 1780 învățători		
Arhidieceza Sibului	are 86.123	copii de 6—12 ani obligați la școală
Dieceza Aradului	„ 41.467	
„ Caransebeșului	„ 40.220	
Vicariatul Oradului	„ 2.487	
Cu totul 180.297		

Cu paloșul.

60

poveste vitejască din vremea descălecăturii Moldovei
de
Radu Rosetti.

(Urmas)

El avea poroncă dela Voicu ca în ciasul cununii, să se aple în apropiere de noi dar fără ca Degeratu să poată bănuși ceva despre ființa lor înainte de sfârșitul cununiei și, îndată ce va sosi, să sune de trei ori din trâmbiță. Făgău își chibzuise mersul de minune; venise în urma noastră, tot prin codri și prin poteci puțin umblate. Dacă împrejurarea cu cununia catolică n'ar fi silit pe Voicu să-și schimbe întreaga punere la cale, apoi hotnogul Ionașcu ar fi sosit în Degerați tocmai pe la sfârșitul cununiei, al cărui cias se cunoștea de toți și numai la sunetul trâmbițelor ar fi încercat Voicu să răpească pe Șalga.

ște în mijlocul drumului, înaintea cetii noastre.

Osolinski, ajungând în fața lui, îl recunoaște, sare de pe cal și se răpede la el, strigând în limba lui:

— Mișelule, înapoește-mi mireasa care mi-ai furat-o.

Voicu care, ca aproape toți Codrenii de samă, slujise în oștile leșești și vorbea bine leșește, îi răspunse:

— Nu eu ți-am furat mireasa ta, ci tu te-ai încercat să furi pe a mea. Șalga era logodită cu mine înainte ca tu s'o fi văzut. Intoarce-te în țara ta, dacă vrei să rămâi în viață.

— Minți, strigă Osolinski, Șalga este mireasa mea.

— Spune singură a cui mireasă ești, răspunse atunci liniștit Voicu. Răspunde, Șalga, adăose el ridicând glasul, a cui mireasă ești și a cui soție voiești să fii.

Atunce Șalga, rămasă călare înaintea noastră, răspunse cu un glas tare și hotărât:

	Au cercetat	
	școala confesională (națională)	școli străine (comun., de stat)
Arhidieceza Sibiului	48.185	18.185
Dieceza Aradului	27.276	7.058
„ Caransebeșului	17.648	16.889
Vicariatul Orziei	9.697	2.924
	103.391	45.556
	148.857	

Din cei 189 de mii 297 de copii gr.-or. cercetează deci școala primară 148,857, rămânând 40,440 fără nici o învățătură! Iar din cele 148 de mii 857, aproape a treia parte capătă o învățătură mincinoasă în școlile străine.

Dintre școli, 696 se susțin din mijloacele proprii și cu ajutoare dela consistorii, 532 sunt ajutate de stat, restul n'au asigurat plata învățătorilor.

Salarele învățătorilor se urcă la 1 milion 814 mii 448 coroane.

2. Biserica greco-catolică.

Arhidieceza Sibiului are	469 școli cu	472 învățători
Dieceza Clujului	330 „ „	370 „
„ Lugojului	72 „ „	73 „
„ Orziei	175(?) „ „	145 „

Cu totul 1046 școli cu 1060 învățători.

Arhidieceza Sibiului are	60.823	copii de 6-12 ani obligați la școală.
Dieceza Clujului	?	
„ Lugojului	12.237	
„ Orziei	?	

Au cercetat

	școala confesională	școli străine
Arhidieceza Sibiului	?	?
Dieceza Clujului	?	?
„ Lugojului	4652	1741
„ Orziei	?	?

Cu totul avem 2648 școli primare românești, gr.-or. și gr.-cat., cu 2840 învățători români.

La licee (gimnazii cu 8 clase), gimnazii, școli reale și comerciale românești avem 1937 elevi și 93 profesori, la școlile de felul acesta străine 2088 de elevi români (la liceul ungurese din Sibiu de pildă sunt 257, așa că limba de propunere ar trebui să fie cea românească). La liceele străine sunt foarte puțini, mai ales din cauza purtării urite a unor directori ai lor, țari, ca și cel din Mediaș, spune Românii, că nu-i place să-i vadă la școlile lor.

La școlile normale (preparandii) gr.-or. (Sibiu, Arad și Caransebeș) sunt 203 elevi și 21 profesori, la cele gr.-cat. (Blaj, Cluj, Oradea) 186 elevi și 25 profesori.

Sunt mireasa kneazului Voicu, pe care îl iubesc din toată puterea sufletului și pe care voesc să-l iau de soț, împărțind cu el atât dulceața cât și amarăciunea vieții.

— Auzi! zise Voicu lui Osolinski. Închină-te înaintea voinței sale și pleacă.

— Niciodată! strigă Leahul, ne mai putându-și stăpâni mânia și purtând lui Voicu o puternică lovitură de paloș.

Voicu sări sprinten în lături, scoțând totodată paloșul și punându-se în apărare, dar nu destul de repede pentru a rămâne nevatămat: obrazul stâng îi fu atins de vârful sabiei lui Osolinski.

— Iată o lovitură pentru care mâna care o purtat-o nu va mai vedea Țara Leșască, urma Voicu cu același glas liniștit, făcându-se că voiește la rândul său să însemne obrazul potrivnicului, dar când acesta își acoperi fața cu paloșul, kneazul întoarse fierul și dând cu el cum ar fi dat cu un biciu, răzăză mâna cu o bucată de braț a Leahului.

La seminările (teologie) gr.-or. sunt 200 studenți în teologie, la cele gr.-cat. (Blaj și Cluj) 168.

După cum se vede, datele statistice cu privire la învățământul primar din școlile gr.-cat. nu sunt complete. La tot cazul, nici ele nu vor fi îmbucurătoare, căci numărul copiilor, cari nu merg la școală sau cercetează școli străine e mare, cu mult prea mare încă. Așa nu e mirare, că și în viitor suntem amenințați să rămânem tot în coada popoarelor....

Ce scriu alte gazete?

„Berliner Tageblatt“ (Berlin, capitala Germaniei) scrie următoarele despre stările dela noi și despre vitejia soldaților români din armata austro-ungară:

Ne pare foarte rău, că sovinișmul clipei oligarhice (nemeșești) maghiare a născut în naționalitățile nemaghiare, socotite drept popoară de-a doua mână, o nemulțumire adâncă. În interesul lor propriu, domniile din Budapesta ar trebui să îplinească cât mai grabnic aceea ce legea de naționalități. Bismarck a zis despre Maghiari, că sunt un popor de advocați și de husari. Oricât de viteji s'au dovedit în trecut călăreții naționali, ei nu pot face nici o ispravă fără cavalerie. Precum vestitele regimente de grenadieri de mai demult din Ungaria erau românești, tot așa și astăzi sâmburele infanteriei din Ungaria îl formează cele treisprezece regimente recrutate din comitatele românești. Când s'ar împlini însă visul unor politicieni din Pesta despre un regat independent (rupt de Austria) al Ungariei, atunci toate popoarele din aceasta țară, cari (în astăzi prin tradiție (așa s'au pomenit) și din cauza credinței lor către Casa împărătească la steagul Impăratului, vor întoarce numai decât spatele lor acestui regat nou.“

Vitejia Românilor e recunoscută de Europa întreagă! Despre noi n'a rostit nimeni vorbe ca deputatul maghiar Orbán Balaj în dieta din Pesta (27 Ian. 1882), când a zis: „este cuprins în lege, că în contingent (trupă) să nu între recruți luași dintre Sași, pentru că mai înainte luptele au fost pierdute numai fiindcă Sașii încă înainte de-a vedea dușmanul au luat-o la fugă stricând astfel rândueala războiului“.

O biruință a Polonilor.

Germania se compune, după cum știm mulți dintre cetătorii noștri, din mai multe regate, ducate și principate, cari fiecare își au domnitorul și dieta lor. Toate aceste țări s'au unit în anul 1870 formând împărăția numită Germania și alegând drept cap al ei pe regele Prusiei, cel mai mare regat din Germania. Regele Prusiei poartă astfel și titlul de împărat al Germaniei. Pe lângă dietele fiecărei țărișoare mai e și o dietă mare, comună, numită Reichstag, în Berlin.

În Prusia de răsărit locuiesc vre-o patru milioane de Poloni, pe cari Prusiicii ar vrea să-i germanizeze cu ajutorul celor mai mârșave mijloace. Nu numai, că i-au oprit să învețe în școlile lor în limba polonă (chiar nici religia nu o pot învăța polonește), dar dieta prusiană a votat în anul 1908 o lege, prin care guvernul prusiac e împuternicit să cumpere cu sâla (adică să fure) moșiile mari ale Polonilor și să le vândă parcelate la Nemți. Polonii însă nu se dau învinși, căci în fiecare casă de Polonez, fie cât de sărac, copiii învață să cetească și să scrie în limba lor, fiecare familie își ține o gazetă poloneză, băncile lor îi ajută mereu să cumpere pământ și împedecă trecerea pământului polonez în mâinile dușmanului german. Afară de aceea nici un Polonez n'ar deschide ușa negustorului sau meseriașului german, căci ei socotesc drept crimă să cumpere ceva dela dușmanul lor de moarte. Urmarea e, că pământul stăpânit de Poloni, apoi numărul meseriașilor și negustorilor poloni se mărește necontenit, iar unii dintre meseriași și negustorii germani se polonizează.

Dar sunt și foarte mulți Germani cinstiți, cari recunosc, că aceea ce face Prusia nu e cinstit. Într'o ședință a Reichstagului german, Polonii au propus un vot de neîncredere guvernului german, pentru că nu împedecă politica fălharască a Prusiei împotriva Polonilor. Cu toată că Polonii nu au majoritate, propunerea lor s'a primit, căci a fost votată și de câteva sute de deputați germani.

Am arătat biruința aceasta a Polonilor mai pe larg, pentru că și noi trebuie să facem ca ei față de ciocoi jidano-maghiari și față de Sași, aliații asupritorilor noștri.

Leahul, galbăn ca ceara, rămase câțva în picioare apoi, invins de durere și de slăbiciune căci sângele curgea din brațul ciuntit mai tare decât apa dintr'un șipot de munte, se prăbuși și căzu leșinat la pământ lângă mâna care strângea încă paloșul.

Acuma ajunsese pe tapșan ceata urmaritorilor noștri și văzându-ne în fața ei, se îndreptase cu turbare spre noi. Dar atunci Ionașcu, ridicând paloșul și slobozind o poroncă, trâmbițele lui sunară și ceata întreagă se clătina și se puse în mișcare la trepăd.

La vederea acestor potrivnici, copleșindu-i de trei ori cu numărul, și amenințându-i în coastă, băieții lui Degeratu și Leșii întâpăneră frânele, se opriră pe loc și începură a se sfătui. Ionașcu oprî și el pe ai săi. Atunci Voicu spuse să se lege strins brațul drept al lui Osolinski, deasupra ciuntirii, poronci la patru slugi să-l iee în brațe și ne rugă, pe Mitru și pe mine, să-l ducem tovarășilor săi și să le arătăm, că dacă vor războiu, el este gata și pregă-

tit, căci pe lângă oștenii lui Ionașcu, mai are încă pe atâția cari trebuiesc să sosească în curând cu alt hotnog, dar că el îi sfătuiește să se întoarcă în liniște la locurile lor. Ne-o mai însărcinat să zicem băieților lui Degeratu, căci căsătoria o va face la cea dintâi biserică ce o va găsi pe drum și că Șalga va fi fericită cu el, căci ea îi este mai dragă decât lumina ochilor.

Ce să vă mai zic? Cu mare jale și cu mare mâhnire primit-au Leșii și băieții lui Degeratu trupul ciuntit al lui Osolinski. Nici vorbă, ei aproape toți erau oameni viteji, dar ce era să ne facă, când eram de trei ori mai mulți decât ei și așteptam încă pe atâția tovarăși în ajutor? După o scurtă sfătuire au plecat jalnic spre Degerați, iar noi ne-am reluat voios drumul spre Gradiște.

În curând ne-am întâlnit cu a doua ceată de oșteni din satele lui Voicu, sub povățuirea hotnogului Pătrașcu, apoi oprindu-ne la cea dintâi biserică, s'o făcut cununia kneazului Voicu cu kneghina Șalga,

Literatură și știință

Eschimoșii.

Dintre anotimpuri, iarna nu e tocmai cel mai plăcut, mai ales dacă șura și cămăra nu s'a umplut cu rodul câmpului și al grădinei. Ce să zicem însă de acele părți ale pământului, așezate în jurul Polului de Nord și în al celui de Sud, unde e iarnă veșnică și pe deasupra noaptea ține luni întregi, fără să vezi soarele nici când e senin, iar ziua ține alte luni întregi cu soarele tot la marginea cerului, fără să înălzească însă aierul și fără să topească zăpada și ghiata? Și totuși, chiar și în ținuturile acestea veșnic înghețate trăesc oameni.

Dintre toate ființele, animale și plante, nici una nu se poate obișnui așa de lesne cu orice climă ca omul. Atât plantele, cât și animalele, au până la un punct oarecare ținuturile lor hotărâte, unde pot trăi. Astfel dintre animale, crocodilul, mai toate muștele, elefantul și altele nu pot trăi niciodată în clima noastră, căci nu poate suportă frigul. Dintre plante, curmalul, vanilia, tufa de cafea ș. a. deasemenea nu se pot obișnui cu clima noastră, căci frigul ernii le prăpădește. Numai omul s'a obișnuit cu climatele cele mai calde și cele mai reci, căci el poate trăi și în ținuturile, unde e veșnic vară ferbinte ca și în cele unde iarna geroasă e fără sfârșit.

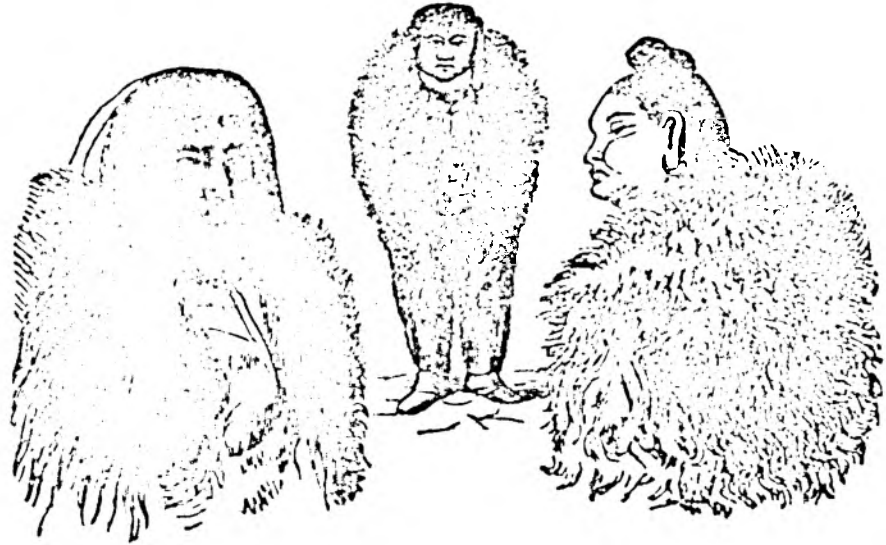
Ținuturile cele geroase dimprejurul Polului de Nord își au locuitorii lor, numiți *Eschimoși*, cari nu pleacă niciodată de acolo, ca să guste clima mai domoală, cum e la noi, sau chiar cea ferbinte, cum e de pildă în Africa-de-mijloc. Dar și oameni de felul nostru, Germani, Francezi, Englezi ș. a. au trăit ani de zile pe pământul acoperit de gheață al Eschimoșilor.

Insușirea aceasta a omului de-a putea trăi în toate climatele, în căldurile cele mai mari și în gerurile cele mai înfrigurate, ne face să înțelegem și mai bine, că Dumnezeu l-a făcut pe om să stăpânească pământul și să poată trăi oriunde *muncind*.

Eschimoșii, despre care vrem să povestim ceva cetitorilor noștri, au fața turcită, lătarească și rotundă, de culoare arămie; nasul e mic și foarte tuțit, ochii

mici. Părul lor e negru ca peana corbului, pe frunte e tăiat, cum îl taie pe la noi pe alocurea la copii. Barbă nu prea au, ici colea le răsar niște tului de păr aspru și rar, negru și creț. (Vezi chipul, din mijloc).

Clima cea aspră îi silește să se îmbrace cu blăni și cu piei de paseri de apă. Cioarecii, cari ajung până jos sau până la genunchi, sunt de blând. Cămașa și izmenele sunt de piei de rață. Cojocul e de piele de vulpe și are o glugă, care le acopere întreg capul, lăsând de multeori descoperiți numai ochii, apoi gura și părțica din obrazi. Mănușile sunt de piele de focă (un animal sugător, care samănă a pește și trăește în apă), ciorapii tot așa. Astfel îmbrăcat, Eschimosul samănă mai mult a urs, care umblă în două picioare, decât a om. Femeile și copiii sunt

Eschimoșii, cum ar să se poartă ei îmbrăcați.

îmbrăcați tot ca bărbații, femeile își leagă părul deasupra capului în formă de conciu.

Eschimoșii locuiesc în niște vizuini făcute din zăpada bătucită bine; paturile sunt o grămadă de blăni de urși sau de vulpi, apoi piei de rațe și de alte paseri.

Mobilierul familiei se compune dintr'o sanie făcută din oase de animale, din hamuri de piele de focă, ace și undrele de oase, un fel de pietri scobite, care le slujesc și de lămpi și de sobă, apoi lănci cu vârful de os, cu care străpung vânatul. În multe colibe se găsește și o căldare, în care gătesc mâncarea. Ei îl fac cu grăsimi de focă, adăugându-le apăle de peatră, atârând de la fațerei căldarea. Lemnul e lucru foarte rar pe la ei, și numai dacă aruncă marea rămășițele unei corăbii zdrobite de furtună la mal, pun și ei

mâna pe lemn, care e foarte prețios pentru ei.

Singurul animal domesticit e cănele, care le trage săniile. Calul sau boul n'ar putea trăi acolo.

Singura grijă a acestor oameni este să aibă mâncare și piei pentru îmbrăcăminte, care și-o câștigă destul de greu. Având ce le trebuie, sunt oamenii cei mai veseli, rād toată ziua și povestesc la istorii, cari să-i facă să rādă. Veselia aceasta la niște oameni, cari trăesc în case de zăpadă, departe de orice pământ locuit, a surprins pe toți călătorii, cari i-au vizitat.

Cu toată sălbătăcia lor, Eschimoșii sunt buni și primitivi. Doi corăbieri scăpați de pe o corabie înecată au petrecut doi ani singuri într'o peșteră, trăind ca vai de ei. După doi ani au avut norocul să dea

peste ei un Eschimos, care i-a luat în sania lui și i-a dus în satul său, o adunătură de vre-o 20 colibi de zăpadă. Toți bărbații din sat împreună cu femei, copii și câni le eșiră înainte. Femeile se prăpădau de răs, când i-au văzut așa de albi, cu bărbi mari și cu părul de culoare deschisă. Dar toți s'au grăbit să-i poartă în coliba, unde i-au așezat pe blăni moi, le-au tras cismele ude din picioare dându-le altele uscate, apoi după ce i-au hrănit bine, i-au lăsat să se culce.

Când începe să se rupă ghiata, Eschimoșii pleacă toți la vânat, căci atunci se găsește mai multe focuri și alte animale grase de mare. Acasă rămân numai femeile și copiii. Uneltele lor de vânat sunt undița, lanca și un fel de lațuri (*ghilțuri*). (Vezi mai departe la pagina 7)

nuni fiind hotărâtul Ionașcu și preute. sa poartă, care slujă. Iar la ieșirea din biserică, am luat pe mire și pe mireasă și i-am dus pe umere până la casa preușască. Cum erau așezat Voicu și cu Șalga în Gradiște, au și venit la dânsii Ioana ce fusese slugă credincioasă a Șalgăi și Sandu, ibovnicul ei. I-au cununat kneazul și kneghina și i-au mulțumit cu casă bună, cu turme de vite și în mare cinste și iubire i-au ținut.

S'o aflat atunce, că când Sandu o venit pentru întâiaș dată la Gradiște, de o adus kneazului veste că Degeratu voiește numai să se căsătorească pe fiică-sa cu Osoinski, Voicu trimisese răspuns Șalgăi: să se facă că se pleacă la voința tatâne-său și să-i trimită de două ori pe săptămână vesti despre cele ce se întâmplă la Degerați; că să aibă el grijă s'o scape de orice soț altul decât el; să fie fără grijă și să se încreadă în el cum se încrede și el într'insa. Și au încrezut unul altuia și au izbutit de ce au luat.

Și cât au trăit împreună, deplină în-

credere o urmat să aibă unul în altul și au fost fericiți, căci nu trecuse șase luni dela nunta lor când, căzând unul din Căpitanii de Codru în luptă cu Tătarii, s'o ales Voicu în locul lui. Nu trecuse anul dela căsătorie și le-o hărăzit Dumnezeu un băiet frumos și voinic care nu-i altul decât Căpitanul Gheorghiuță.

Dar dacă fericirea lor o fost nemărginită, ea n'o ținut mult, căci în al patrulea an după căsătorie, Căpitanul Voicu o căzut greu rănit în luptă cu păgânii și cu mare nevoie l'au adus în viață la casa lui, la Gradiște. În zadar l'au căutat, zi și noapte, Șalga cu vracii (doctorii) cei mai vestiți din Codru și din Bârlad. În zadar s'au rugat pentru însănătoșirea lui, zi și noapte, nu numai toți preoții de pe la toate bisericile și toți călugării de pe la toate mănăstirile și schiturile, dar și poporul întreg, cu mic și cu mare, căci era om iubit și cinstit de obștea întregă. Voința lui Dumnezeu o fost să moară plin de zile și o murit plin de zile, în al douăzeci și

optulea an al vieții.

Când o văzut că nu mai este pentru el nici o nădejde de scăpare, înainte de a-și pierde cunoștința, o mulțumit Șalgăi pentru fericirea ce i-o hărăzise în scurtul răstimp al căsătorii lor și o rugat-o că, astfel precum ea nu cruțase nimica pentru fericirea și binele lui, de acum înainte să-și puie toată silința și toată grija pentru fericirea și binele copilului lor.

— Fii liniștit, i-o răspuns ea, voi fi pentru el nu numai o mamă neadormită și iubitoare dar voi căuta să-i fiu și o bucată de tată, ager, harnic, viteaz la trebuință.

— Am încredere, o răspuns el cu un zâmbet și acestea i-au fost cele de pe urmă cuvinte.

Și Șalga s'o ținut de cuvânt cu sfințenie. Dela moartea lui Voicu ea o trăit numai pentru Gheorghiuță. Mamă mai neadormită, mai cu grijă de binele copilului, mai harnică, mai pricepută n'o fost, nici n'are să fie. Știam cu toții, că ea este în-

Lupta dela Bulair.

— Vezi descrierea la pagina 10. —

șeleaptă și harnică, că are un suflet curat; cât traiă Voicu se făcuse vestită pentru bunătața și milostenia ei. Ea a dovedit în curând, că pe lângă însușirile femeii alese, în sufletul ei este loc și pentru acele care împodobesc pe bărbatul de frunte. Folosindu-se de faptul că o oaste mare de Codreni plecase în leafă în slujba împărătească, o ceată de Tătari pustii poalele Codrului și ridică, între altele, aproape toate cirezile lui Gheorghiiță.

Șalga, știind că nu are dela cine cere ajutor, o încălecată singură, o strins oamenii din satele lui Voicu și pe acei rămași de prin cele din vecinătate, s'o pus în urmărirea păgânilor, i-o ajuns și le-o dat războiu mare. Mă aflu și eu cu dânsa și par'o văd și astăzi, călare pe un cal murg, încinsă cu paloșul cu care Voicu râtezase mâna lui Osolinski, cu pălărie neagră peste ștergarul alb, de o frumuseță uimitoare, dând năvală în fruntea noastră. Biruința ei o fost desăvârșită, toată paguba în-

toarsă; două mii de leșuri (cadavre) tătarești acopereau câmpul de luptă și printre ele, acel al marzacului (căpeteniei tătarești), Demir Khan, cu capul râtezat de paloșul Șalgăi. Noi, oșteni desăvârșiți, rămăsesem uimiți de chipul cum această femeie, care până atunci învărtise numai acul și fusul, știă să mânuiască sabia.

De atunci și până ce o ajuns Gheorghiiță în vrâstă de a ieși singur la harță, n'o fost an în care să nu mai fi avut Șalga prilej să-și arate vitejia și iscusința în meșteșugul războiului. Puțini din noi sunt a căror brațe au răpus atâția păgâni. Tătarii se îngâlbeneau numai la auzul numelui ei.

Era neadormită în toate. Vre-o doi vecini lacomi, dar puternici, încercară să știrbească hotarele unor sate ale fiului său, crezând că-și vor putea implini cu ușurință scopurile față cu o femeie și cu un copil, dar s'au înșelat amar. Șalga nu s'o odihnit până ce, nu numai i-o silit să deie

înapoi tot ce răpise pe nedrept, dar i-o mai făcut și de rușine în fața tuturor knejilor din Codru adunați în Kigheciu, silindu-i chiar să se ducă din țară pentru câtăva vreme.

Când o murit tatăl Șalgăi, bătrânul Degeratu, fiii lui s'au ispitit s'apuce toată averea, zicând că surorii lor nu i se cuvine nimica, fiindcă fugise din casa părintească. Dar Șalga s'o dus numai decăt la Soroca și, ce-o făcut ce-o dres, și-o luat partea întreagă. Și doară nu-i lacomă de avere: femeie mai darnică nu este, dar spune că cecece i se cuvine dela tatăl său trebă să meargă lui Gheorghiiță și nu voiește ca moștenirea acestuia să fie știrbită măcar cu un ban.

Hotnogul Vlad mai știă multe amănunțimi despre Șalga și le povesti tovarășilor, pe lângă care se mai alăturase, încă dela începutul povestirii, Mihu și cu Ștefan.

(Va urma.)

(Urmare de pe pagina 5).

care vânător pândeste unde e gheața crepată și așteaptă pânăce o focă își scoate capul, ca să răsuflă; atunci repede lancea și dacă-l nimerește bine, îl omoară. Ei mai au niște lumtri înguste, făcute din oase și piei, cu cari intră în marea desghețată și fac drumuri lungi cu o iuțeală foarte mare.

Vânătorul hotărăște locul, unde se saază satele. Eschimoșii, îndatăce nu mai găsesc vânat, încercă săniile și pleacă în altă parte, așa că ei își schimbă așezările lor ca și Țiganiii noștri lăieți.

Tara, unde locuiesc cei mai mulți Eschimoși, se numește Grenlanda. Dar sunt unii, cari locuiesc și în partea de mează-noapte a Canadei (America-de-Nord). Mai de mult erau păgâni, dar acum cei mai mulți sunt creștini și știu cel și scrie. Mai cultivași sunt cei din Grenlanda, care s'au stăpânit de Danzi. Aceștia dela început și-au dat silință să-i creștineze și cultura, ceace au și izbutit să facă. Intre Eschimoșii creștini cu greu găsești unu să nu știe carte și să nu aibă în coliba lui o carte Scriptură (Biblia).

De când au ajuns Europeanii pe-acolo, Eschimoșii se folosesc și de puști la vânat, și de aceea au acum și unelte de fer.

Poezii populare.

Din Blertan.

Foaie verde de mohor,
Eu sunt un tinăr fecior
Și tot port atâta dor.
Eu port două doruri grele:
Dorul meu și-al mândrei mele.

Foaie verde de masline
Aș iubi și n'am pe cine,
Căci nu sunt fete de mine,
Caro sunt is prea bătrâne.

Este una mai micuță,
Dar nu-mi poate da guriță,
Căci maică-sa vrea s'o lege,
Dacă pe uliță merge.
Eu aș merge pe la ea,
Mi-o teamă de maică-sa
Că-i ca vipera de rea.

Am o mândră frumușică,
Numa'n pic e cam mică.
Nu știu ce i-aș da să pască,
Numai să o văd să crească.

Crești mândrușo, crești mai iute,
Că vin jumi să te sărute.
Cu ei voi veni și eu,
Ca să cerc norocul meu,
De-i fi de a mea măsură
Ne-om împrumuta de gură.
Iar de nu te las în pace
Și merg să iubesc ce-mi place.

Măi bătășă Ionaș,
Fă-te mândru călăraș,
Și vino să-ți dau sălaș;
Nu-ți face inima rea,
Că te bate măicuța,
Căci pe tin' te omenește,
Căci ești dulce la poveste;
Tu numai cu genele
Farmeci toate fetele.
Și eu de când te-am văzut
O zi bună n'am avut,
Căci m'ai fermecat de-asa
Să nu te mai pot uita.

Foaie verde măghiran
E trimisă din Biertan
De un june tinerel
Cu nămele Ionel.

Cetește — și învață!

Din sfaturile unui bătrân cuminte.

„Ce poți face astăzi,
Nu lăsa pe mâne!“
— Poruncă 'nțeleaptă,
Din vremuri bătrâne.

Poruncă, pe care,
Vai, greu o 'mplinim,
Deși 'n toată ziua
Vedem, că greșim,

Când de azi — pe mâne,
Amânăm o treabă:
— „Las' că-i vine rândul,
Nu e nici o grabă!“

Iar când să o facem,
Nu putem, că plouă;
Sau, că din o treabă
Până mâne-s două.

Astfel ne aduce,
„Lasa“ în străntoare
Și la urma urmei,
Lucri de te doare.

Căci și treaba mică,
Dacă o lași — ea crește.
De nu cionți din lucru,
El se înmulțește.

Și rămas odată,
Cu lucru 'napoi, —
Trei nu-l scoți la cale,
Cum l'ar fi ștos doi,
Cari, atunci îndată,
Când s'a arătat,
S'ar fi pus pe lucru,
Nu l'ar fi lăsat,

Ca să crească mare!
... Căci mult mai ușor
Trebile se gată,
Când e vremea lor.

Știți doar dumnea-voastră,
N'o să vă spun eu,
Când alții-s la coasă
Se sapă mai rău

Cucuruzul. Nu, că
Ar fi tare glia,
Ci că ești în coadă,
Te roade mânia.

Și din ce mai iute
Vrei să isprăvești,
Cu ciuda în suflet,
Vai încet sporești.

Deci cu „lasă, lasă“,
Astăzi, din bogat,
Nu-l minune mare,
Ca s'ajungi sărac!

Impliniți porunca
Din vremuri bătrâne:
— „Ce poți face astăzi,
Nu lăsa pe mâne!“

Pelrea Dascălul.

Spre știre.

Abonaților noi, cari n'au primit încă toată partea romanului „Cu paloșul“, le facem cunoscut, că aceasta se va trimite deodată cu Nr. 8.

„Călimdarul Poporului“ s'a isprăvit. Dar mai tipărim acum ceva din nou. Cine dorește, poate încă comanda, și o să primească îndată, unul sau cât de multe. Acesta e un călimdar, pe care îl poate cumpăra și cine ar avea încă unul sau două. Cetește cele scrise la pagina 11 a foii de azi și cuprinsul publicat în numerele trecute.

Amplasamente Săptămânii.

Sibiu, 20 Februarie n.

Concertul D-nei Lucia Cosma.

Anunțăm cetitorilor noștri, că în 28 Februarie st. n. a. c., în presara balului aranjat de tinerimea română din Sibiu, d-na Lucia Cosma va da un Concert în favorul „Reuniunii femeilor române“ din loc.

D-na Lucia Cosma e îndeajuns cunoscută la noi ca artistă: Are glas sonor și curat ca argintul; e stăpână deplină peste voce; nuanțează și pune fineță în interpretare: O artă din care se desface o notă de distincție aristocratică.

Cel mai frumos preludiv pentru balul tinerimei din Sibiu.

Indemnăm publicul să participe în număr cât se poate mai mare la aceste seri de sărbătoare.

Programul concertului e următorul: 1. Verdi: Caro nome, Mozart: Daus un bolt, Mozart: Voi che sapete. 2. Schubert: Schlaflied, Schumann: Röslein, Röslein, Hugo Wolf: Verschwiegene Liebe, Hugo Wolf: Du denkst mit einem Fädchen, Hugo Wolf: Elfenlied. 3. Beethoven: Sonata op. 31, Nr. 3. Allegro. Scherzo. Menuetto. Presto con fuoco. — D-șoara Ana Voileanu. 4. Dima: Leagăn verde, Brediceanu: Doine. 5. Alfred von Arber: Im tiefen Traum versank das Land, Berta Bock: Abschied, Berta Bock: E tu, tu credi, Artur Stubbe: Pythia. 6. Dupare: Invitation au voyage, Debussy: Fantômes, Strauss-Laforge: Storielle del Bosco viennese.

Bal în Sibiu. Tinerimea română din Sibiu aranjează un bal, care se va ține Sămbăta la 1 Martie st. n. 1913 în sala cea mare dela „Gesellschaftshaus“. Venitul curat e destinat pentru fondul ziaristilor. E de dorit ca damele să se prezinte în costum național. Inceputul la orele 8 și jumătate seara. Prețul de intrare: de persoană 4 cor., loja rangul prim 25 cor., loja rangul II 18 cor., loja sub balcon 12c.

Curcurile „Asociațiunii“.

9 Februarie s'au început cursurile, ce ce obiectu se aranjează în fiecare iarnă la „Asociațiunea“ noastră în Sibiu. Cuvântul de deschidere a fost rostit de dl. prezident Andrei Bărseanu, care în cuvinte frumoase salută pe cei prezenți. După dl. Bărseanu a vorbit dl. profesor Dr. Silviu Dragomir despre „Revoluția religioasă a călugărului Sofronie, la 1761“. — Tot dl. Dragomir a vorbit și Duminică în 16 Februarie, despre „Revoluția iobagilor români: Horia, Cloșca și Crișan, la 1784“. Ambele conferințe au fost ascultate cu viu interes din partea publicului, iar la urmă cei prezenți au aplaudat călduros pe dl. conferențiar, care atât de frumos ne-a istorisit faptele acelor zile mari. — După dl. Dragomir a ținut dl. Dr. Emil Precup, profesor la școala „Asociației“ o interesantă conferință despre „Literatura poporană“.

În 23 Februarie n. vorbesc: Dr. Aurel Crăciunescu despre „Trecerea dela păgânism la creștinism“ și Dr. Silviu Dragomir despre „Revoluția luptătorilor pentru naționalitate: Avram Iancu“. Conferințele se țin în sala cea mare a Muzeului Asociației. Inceputul la 5 ore după amiază. Prețul de intrare 30 bani, pentru studenți 10 bani. — E de dorit, ca cât mai mult public să iee parte la aceste interesante și instructive conferințe.

Scrisoarea unui arhiereu. Cu prilejul instalării noului episcop român dela Lugoj, Prea Sfinția Sa *Valeriu Traian*, părintele episcop dela Oradea, P. Sf. Sa *Dumitru Radu* i-a telegrafat următoarele:

„Cătră Domnul m'am rugat, ca spiritul rău să îndrepteze pașii tăi în calea aceasta, în care vei merge și întărit să faci spre tine ochiul său, ca așa să poți lupta cu biruință luptele lui și să poți duce întru îndeplinire încă și mai multe de câte au avut înaintașii tăi în inimile lor pentru înflorirea bisericeii, binele patriei și pentru înălțarea neamului românesc.

Episcopul *Dumitru Radu*.”

Di Alexandru Mocioni, fiul răposatului *Eugeniu Mocioni*, a fost numit atașat diplomatic pe lângă legațiunea austro-ungară din *Belgradul Sârbiei*.

E știut, că fiecare stat are în celelalte state câte un reprezentant numit ministru plenipotențiar (aceștia, dacă sunt ai *Marilor-Puteri* și numiți în capitalele *Marilor-Puteri*, se numesc ambasadori). Ministrul acesta împreună cu ceilalți funcționari formează *legațiunea*. Funcționarii unei legațiuni se numesc *atașați*, din cari se aleg apoi *secretarii de legație* și *consilierii de legație*.

Pentru afacerile comerciale și pașapoarte sunt *vice-conzuli*, *conzuli* și *conzuli generali*.

Un nou dar al dlui *Vasile Stroescu*. Binefăcătorul neamului nostru, dl *Vasile Stroescu*, a dăruit pentru construirea aeroplanului Nr. III al aviatorului nostru *Aurel Vlaicu* suma de *o mie coroane*.

Prinderea unui spion în București. Un om de nimic, cu numele *Rodric Goliescu* (numele adevărat *Golieschi*, căci e *Polon*), uitându-și de datoria sa față de țara, care l'a primit între cetățenii săi, ba l'a primit chiar în armată, unde a ajuns căpitan, a vrut să vândă niște secrete militare Rusiei. Rusia, dușmana neamului românesc și și a monarhiei noastre, a vrut să cunoască planurile dela întăriturile cele mari din *Focșani* până la *Galați* (*România*), apoi planul de mobilizare a armatei române și planul *țărășiei* dintre armata română și cea austro-ungară. Au găsit pe ticălosul *Goliescu-Golieschi*, un om stricat, care nu avea destui bani pentru cărți și femei stricate. Acesta s'a dat pe lângă un funcționar dela statul major general al armatei, îmbiindu-l cu bani mulți. Funcționarul român s'a prefăcut, că primește propunerea lui, dar el a înștiințat pe dl general *Averescu*, șeful statului major român. Lui *Goliescu* i s'a dat o copie falsă (mincinoasă) de pe un plan. După ce a luat copia, a fost arestat. La el s'au găsit și scrisori, cari dovedeau ticăloșia lui. Acum e în temniță și în curând va fi judecat. După legea cea nouă a spionajului, votată numai acum de curând, pedeapsa lui e în cazul cel mai bun zece ani temniță, iar de-o fi mai aspră, oină pe viață.

Contrabandă de arme în Bosnia. Autoritățile din *Bosnia* au constatat, că țărani sârbi de-acolo au o mulțime de arme nouă, puști, revolve și pistoale. Cercetându-se, s'a aflat, că toate armele acestea au fost trimise pe ascuns și fără să plătească vamă (așadar de *contrabandă*) din *Serbia*. Toate armele au fost confiscate (luate) și totodată s'a dat ordin jandarmiei să cerceteze pretutindeni după ele.

„**Românismul**“. Dnii *Virgil Arion* și *V. Pârvan*, profesori universitari, apoi *G. Bogdan-Duică*, directorul liceului „*Mihai Viteazul*“ din *București* vor scoate dela 1 Februarie înainte o revistă națională numită *Românismul*. Abonamentul 10 lei, pentru preoți și învățători 5 lei. Administrația *Strada Italiană, 31, București*.

Indemnăm publicul să sprijinească călduros aceasta revistă națională.

Nouă episcopie catolică e vorba să se înființeze în *Fiume*. *Croații* protestează mare parte, căci episcopia aceasta cerută de guvernul din *Pesta* se va pune de sigur în slujba maghiarizării, ca toate episcopiile romano-catolice din *Ungaria*.

O hotărîre frumoasă au luat *seminariștii* din *Arad*. În zile de sărbătoare și de vacanțe vor să plece la sate, unde să dea concerte și să țină prelegeri populare. Hotărîrea e cât se poate de bună, căci va strânge tot mai mult legătura între intelectualii (cărțurarii cu carte multă) și țărani nostri și aceștia vor fi tot mai luminați.

Dr. I. Lupaș despre **Dr. D. P. Barcianu**. Implinindu-se, la 3/16 Februarie 1913, 10 ani dela moartea profesorului luminat *Dr. D. P. Barcianu*, desinteresatul sprijinitor al tuturor cauzelor noastre bune, *Reuniunea meseriașilor sibiieni*, închină ședința sa literară a 2-a, ce să va țineă *Joi*, la 27 Februarie 1913, în localitățile sale din *Strada Bruckenthal Nr. 17*, memoriei binecuvântate a lui. Discursul comemorativ (vorbirea de aducere aminte) o va țineă distinsul istorician, dl *Ioan Lupaș*, protopresbiter în *Săliște*. Darurile generoase, ce s'ar face din acest aniversar să vor adauge la fondul *Dr. D. P. Barcianu* pentru ajutorarea *sodalilor* (calfelor) fără de lucru.

Un dar frumos. Redacției „*Gazetei Transilvaniei*“ din *Brașov* i-a trimis un binevoitor al meseriașilor nostri suma de *o mie coroane* pentru ajutorarea băieților săraci din *Săliște*, care învață o meserie. Dăruitorul nu vrea să-și spună numele. Mii de coroane a fost trimisă dlui *Victor Tordășianu*, președintele *Reuniunii meseriașilor români din Sibiu*.

Alt dar frumos. Dl *Dr. Constantin Popovici*, avocat în *Beiuș*, a înființat un premiu de două sute coroane, care să se dea Românilui, care va scrie o piesă teatrală frumoasă cu cântece și cu întâmplări din viața poporului român din *Bihor*.

Mișeli jidănești. În *Saraievo* au sosit luna trecută doi *Jidani* din *Sighetul-marmației*, *Herș Hilman* și *Armin Kaufman*. Unul spunea, că e agent de căsătorii (care mijlocește însurături), celalalt negustor de hârtie. *Poliția* din *Saraievo* a bănuit, că nu sunt oameni cinstiți de aceea i-a chemat în fața ei și i-au întrebat, ce caută în *Saraievo*. Răspunsurile lor erau foarte încurcate, de aceea *poliția* nu i-au lăsat să meargă la hotel, ci a trimis acolo niște comisari, ca să le cerceteze gîmăntanele. Din cele aflate s'a constatat, că cei doi *Jidani* se ocupau cu scăparea din armată a feciorilor ticăloși, cari — fie-le rușine! — nu voiau să servească. Mijloacele, pe cari le întrebuințau cei doi *Jidani*, erau cât se poate de barbare, căci sau făceau pe ticălosul fricos de armată surd de o ureche, sau îi dau niște otrăvuri, de-i stricau stomacul pe toată viața, așa că slăbiă ca un câne. Ei veniseră la *Saraievo* să scape cu

aceleași mijloace pe feciorul unui proprietar maghiar din *Maramurăș* cu numele *Deac Gabor*. *Tribunalul* le va tăia acum pofta de-a mai nenoroci oameni și de-a face avere prin astfel de mișelii.

Lipsa de școală și școala neconfesională. De un șir de ani încoace guvernele din *Pesta* închid tot mai multe școli confesionale și înființează în locul unor școli de stat. Urmarea e, că sufletul copiilor, lipsiți de creșterea religioasă, care se poate câștiga numai în școlile confesionale, se strică tot mai mult. O dovadă despre aceasta e și întâmplarea următoare: În gara din *Sighetul Marmației* i se furase în tren unui muncitor punga cu cele câteva coroane agonisite prin muncă. Cel furat a vestit pe un jandarm, care cercetând prin vagoane a dat de un băiat, care mai fusese pe la *poliție*. Luat de scurt, acesta a mărturisit, că el a furat punga. La *poliție* a mai descoperit, că a învățat să pună șească (să fure din buzunare) într'o școală anume, care se ținea într'o pivniță. Cercetându-se cu deamăruntul, s'au mai prins vre-o câțiva „școlari“ de aceștia, cari abia împliniseră unii 10, alții 12 ani!

Doi domni maghiari. De câteori am avut prilej, am îndemnat pe *Românii* noștri să se ferească de societatea ungurească, odată pentruca să fie feriți de batjocură, apoi și pentrucă dela ea nu pot învăța multe bune. Dovadă și întâmplarea următoare: în *Sombatheli* (comitatul *Eisenburg* sau *Vaș*), avocatul *Dr. Covaci Calman* și prim-notarul (protonotarul) comitatens *Dr. Guari Lev* s'au luat la ceartă într'o cafenea. *Guari* a scos revolverul și atras de trei ori asupra lui *Covaci*, rănindu-l foarte rău. Rănitul e în spital, unde cine știe de va scăpa cu viața, iar viteazul *Guari* e în închisoare. Aceștia sunt „domnii“ lor.

Dare pe lemnușe (chibrituri, cătrănițe). Ministrul de finanțe austriac se ocupă cu ideea de-a pune o dare pe lemnușe, adică de-a introduce un fel de monopol. Fabricile vor plăti de fiecare cutie de chibrituri o dare de 2 bani, așa că chibriturile se vor scumpli. Dacă va introduce *Austria* darea aceasta, va trebui să o introducă și *Ungaria*.

Nebunie religioasă. Sf. Sinod arhiereesc din *București* a primit știrea, că printre *Românii* din *Basarabia* s'a ivit un călugăr cu numele *Inocențiu*, care ar fi de origine *Român* și cu predicile lui a înebunit pe țărani de-acolo să-și vândă pământurile și să ție lumea în cap. Se pare însă, că e vorba de un mișel rus, care e trimis anume să înșele pe *Români* și să-i facă să plece din *Basarabia* în *Rusia*, unde să se peară pentru totdeauna pentru neamul nostru.

Dare de samă și mulțumită publică. Cu ocaziunea producțiunii muzicale-teatrale, ținută la 1/14 Ianuarie 1913 în comuna *Vale*, lângă *Săliște*, au încurs ca taxe de intrare și suprasolviri suma de cor. 162.80, din cari substrăgându-să speșele de cor. 62.80 a rămas un venit curat de 100 cor., care sumă e destinată pentru procurarea unei bine proprii. *Vale*, în 1 Februarie 1913. Corpul didactic.

Nu se prea potrivesc. În *Macău* (*Ungaria*) și-a serbat cununia o păreche, fiind mirele de 24 de ani, iar mireasa de 84 ani! O deosebire de șase ani ar mai merge, dar șasezeci de ani e prea mult.

Taxa pentru extrasul matricular. Oficiul parohial nu este dator să dea extrase matriculare (cărți de botez) fără plăți când e vorba de pertractări de moștenire, și nici chiar dacă ar cere judecătoria fiind vorba de persoane majore (cu 21 ani împliniți). De aceea extrasul cerut se va înainta judecătoriei împreună cu o chitanță despre suma, pe care preotul are drept să o pretindă. Judecătoria trebuie să plătească pe preot, scoțându-și apoi ea banii dați dela partidă. Așa a hotărât ministrul de Justiție prin ordin. 37071/1912 I. M. II.

Ajutor unei coriste. (Concurs). În conformitate cu hotărârea subscrisului comitet, să escrie prin aceasta concurs pentru conferirea din venitul curat al „Convenirei noastre sociale“ din 26 Ianuarie n. c., a unui ajutor de 200 cor., în care să cuprindă și contribuirea de 100 cor. a marelui binefăcător Vasile Stroescu, pentru acea coristă a Reuniunii, carea, în scopul înmulțirii cunoștințelor sale, fie în cusătorie, fie în modistărie sau în tricotaj, dorește să urmeze un curs superior în străinătate.

Reflectantele la acest ajutor au să-și înainteze cererile, adresate comitetului nostru, cel mai târziu până la 13 Martie n. c., la cari să se alăture câte o adeverință despre faptul, că a) au fost sau sunt coriste de ale Reuniunii noastre, b) au făcut un curs de cusătorie, sau modistărie respective de tricotaj; c) sunt primite la un curs superior de cel puțin 6 săptămâni; d) în afară de ajutorul din acest concurs mai dispun și de alte mijloace bănești, recerute la susținerea în străinătate.

Concurențele, cari vor dovedi, că în afară de cor, au conlucrat la ședințele literare și la celelalte producțiuni publice ale Reuniunii, vor avea întâietate.

Suma de 100 cor., contribuită de marele Stroescu, beneficianta o va primi la plecarea, iar ceialaltă sută, după ce va dovedi cu atestat de frecvență, că urmează cursul. Sibiu, 13 Februarie n. 1913. Comitetul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“. Victor Tordășianu, prezident. Ștefan Duca, notar.

Din nebuniile modei. Mai acum câțiva ani ieșise moda, de doamnele și domnișoarele purtau brățare cu orologii (ciasornic). Asta treacă, ducă-se. Acum au iscodit femeile din America, despre cari se știe, că sunt multe lovite cu leuca, o modă nouă: să pună la ghetete (păpuci) un orologiu mic. Se înțelege, că rochia trebuie să fie scurtă, ca să vadă oricine prostia cea nouă.

Beția. Mașinistul Calman, care conducea trenul de pe linia Eperieș—Bartfeld (la partea de meazănoapte a Ungariei), a trebuit să aștepte mai mult într-o stație. Fiindu-i frig, dar plăcându-i mult și rachiu, a intrat în restaurantul (crâjma) gării și s'a pus pe beție. A beut așa de mult, de a adormit. Neputându-l trezi, șeful gării a fost silit să conducă singur trenul. Când s'a pomenit Calman și a văzut, că trenul a plecat fără de el, s'a împușcat de rușine.

O nouă corabie de războiu. O gazetă englezească scrie, că un inginer a iscodit un nou fel de corabie mică de războiu, dintre cari cinci sunt în stare să prăpădească un Dreadnought (Nu te teme!), cele mai uriașe vapoare de războiu. Corabia acesă mică are un singur tun mare, iar puntea (bordul) ei abia se vede deasupra

apei, așa că se poate ușor apropia de corăbiile cele mari. Inventatorul (iscoditorul) a îmbiat invenția lui guvernului englez, acesta însă n'a vrut să o cumpere. Atunci a vândut-o guvernului german. În Germania au făcut mai multe corăbii de acestea și le-au încercat de patru ani, dovedindu-se foarte bune. Ele sunt cu atât mai bune, că cu cheltueala pentru un singur Dreadnought se pot construi 21 astfel de corăbii mici de războiu.

Un cerșitor bogat. În Macău (Țara-Ungurească) a murit fără de veste un cerșitor. Deschizându-i-se lada cu zdrențe, pe care o avea în cămara lui murdară, au dat de două livrete de depuneri, din cari se vede, că avea depuse la o bancă din Hodmezevașarhei șaptezeci de mii de coroane. Banii nu i-a depus în Macău, ca să nu afle cineva, că e bogat. Cunoscuții lui au spus, că banii i-a strâns prin cerșit, dar mai ales prin cămătărie. Cerșitorul mort are numai rude îndepărtate, cari fiind foarte sărace, vor ști, ce să facă cu banii moșteniți.

Un păgubaș vesel. Niște mișei au intrat noaptea în prăvălia negustorului român din Blaj, a dlui Traian Novac. Acesta a fost însă așa de cuminte, să nu lase banii în teighea. Hoții supărați, s'au apucat să strângă ghetete, ciorapi și alte haine. Cum eră însă întunec și hoții grăbiți, ei au luat lucrurile despărechiate: un ciorap de femeie cu unul de bărbat, o gheată neagră cu una galbenă ș. a. De aceea dl Novac îi roagă să-și dea adresa, ca să le poată trimite lucrurile despărechiate rămase la el.

Un gimnaziu românesc în Făgăraș! Să nu se sperie nimeni, căci înființarea unui gimnaziu românesc în Făgăraș ar fi în ziua de astăzi o minune tot așa de mare, ca și când ar începe valurile Oltului să curgă în sus. După legea de naționalități, în Făgăraș ar trebui să fie numai gimnaziu românesc. Numai cât legile, cari ne dau și nouă o umbră de dreptate, sunt făcute pentru a fi călcate.

E vorba de încercarea episcopului Grigore Maior (care a stat în fruntea dieceziei dela anul 1772—1782, așa dară înainte de moartea martirilor noștri Horia, Cloșca și Crișan) de-a înființa un gimnaziu în Făgăraș, unde eră, după părerea lui, cel mai potrivit loc. Despre aceasta publică dl profesor Dr. Ioan Rațiu amănunte interesante în „Unirea“. Incă dela începutul episcopiei sale, Grigore Maior a întemeiat o școală mică în Făgăraș. Dornic de-a răspândi cât mai multă lumină la neamul românesc, s'a adresat împărătesei Maria Terezia cu rugarea să-l ajute cu bani pentru înființarea acestei școli. Împărăteasa se arătă aplicată să îplinească dorința marelui nostru episcop și ceru mai multe lămuriri cu privire la profesori, de cari avea trebuință școala, și la locul, unde să se așeze școala. Grigore Maior s'a grăbit să dea toate lămuririle cerute.

Dar planul n'a reușit. Dușmanii de veacuri ai luminării poporului român, guvernul din Cluj*) și Sașii s'au împotrivit din toate puterile la înființarea unui gimnaziu românesc. Și cei fărădelege au biruit! Iar astăzi? Copiii Românilor Olteni sunt siliți să asculte în Făgăraș zilnic batjocuri adresate neamului nostru, a cărui istorie e terfelită!

*) Pe atunci Transilvania eră autonomă.

Delegații balcanici. Conferința de pace din Londra s'a risipit fără nici un rezultat, dar despre delegații balcanici tot se mai vorbește, și anume despre bătăria lor. Chiar gazetele rusești cele mai cari și-au avut corespondenții lor în Londra, publică descrieri ale delegaților sârbi și muntenegrini, bătându-și rău joc de ei. Iată ce se scrie despre delegatul muntenegrin:

Minșcovici, delegatul de pace al Muntenegrului, avea în sala de conferențe niște purtări, ca și când s'ar fi aflat într'o crâjmă din țara lui. Când vorbiă, urlă. Din când în când loviă cu pumnul în masă și începea să injure pe delegații turci cu vorbele cele mai murdare. Apoi ieșiă în tinda salei, scotea din palton (rocul de iarnă) o sticlă plină cu rachiu și trăgea câte o dușcă sdravănă. Servitorii, cari așteptau acolo poruncile delegaților, se minunau grozav de astfel de „ministri“, cari se purtau mai mojicește decât măturătorii de stradă din Londra. Delegatul muntenegrin îi îmbiă și pe ei să bea din sticla cu rachiu, dar ei nu voiau.

Nu cu mult mai ciopliți erau delegații sârbi și bulgari. De altminteri nici nu e mirare. Din Bulgaria se știe, că fiind vorba de inaugurarea unei școale, la care a luat parte și ministrul, în comuna întregă abia s'au aflat două furculițe. Căci Bulgarii, nu numai la sate, socotesc furculița drept lux și se mulțumesc cu furculița dela mână.

Cu atât mai fini și mai curași sunt Turcii.

Cununie. Mărioara Sas din Aciliu și Ioan Teșia, pantofar în Săliște, își serbează cununia lor Duminecă la 10/23 Februarie 1913 în biserica din Aciliu.

Frigul din Siberia. Săptămânile trecute, ca și acum, am avut și noi un frig mai aspru și mulți venind de-afară în casă alergau iute la sobă să se încălzească. Dar frigul dela noi e floare la ureche în asemănare cu frigul din Siberia, unde e une-ori și de 64 de grade sub zero (sub nula, punctul de înghețare). Se'nțelege, că pe un frig așa de grozav argintul viu din termometru îngheață ca peatra, de-l poți bate cu ciocanul. Topoaurăle se sparg ca și cum ar fi de sticlă. Lemnul verde e așa de tare, încât nici nu mai poate fi crepat. Flacăra focului nu se ridică, ci se prelinge pe lângă lemnul aprins, ca și cum ar fi și ea jumătate înghețată. Copacii din pădure plesnesc trosnind, de crezi, că dau cu tunurile. Pământul creapă durduind. Trei cojoace unele peste altele abia sunt în stare să oprească înghețarea sângelui din vine. Când răsufli, parcă te întâpă cu acu în gât și în plămâni. Aburii de apă eșiți, la respirare, din gură îngheață numai decât formând mici crestale de gheață, cari scârțâie în aier. Călătorul e mereu învelit într'un nor gros, albăstrui, format din abureala corpului. Când zboară un corb, în urma lui rămâne o dungă subțire de abur înghețat. Cailor le plesnesc copitele, răsuflarea le e împedecată din cauza gheții, care le astupă nările. Ca să nu se înece, nechează mereu.

Și cu tot frigul acesta grozav, trăesc și acolo oameni. Ei rabdă frigul mai ușor, căci acolo când se pornește ține luni întregi fără întrerupere, nu ca la noi, unde avem mereu schimbare: când frig, când lapoviță, când mai caldiciel, ceea ce ne și face să simțim în mod neplăcut orice înăsprire a vremii.

Bal în Alba-Iulia. Damele române din Alba-Iulia invită la *balul mascat*, care se va aranja Duminică în 2 Martie c. st. n. în sala redutei orașenești din loc. Inceputul precis la orele 9 seara. Prețul de intrare de persoană 4 cor., de familie 10 cor. Pentru dame costumul național este obligator. Venitul curat se va da în părți egale fondului ziaristilor români și corului local.

Dela „Asociațiune“. Aviz. Domnul Vasile Stroescu a binevoit a dona Asociațiunii spre distribuire un număr mai mare de exemplare din următoarele cărți: Dr. Ioan Lupăș, Mitropolitul Andreiu Baron de Șaguna. Iuliu Enescu, Cooperativele sătești. Dr. Ioan Mateiu, Din carnetul unui dascăl.

Aceste cărți se distribuie gratuit bibliotecilor Asociațiunii și bibliotecilor parohiale și școlare. Ceice doresc să primească cărțile de mai sus sunt invitați să trimită Biroului Asociațiunii o cerere, însoțită de 20 bani cheltueli de poștă, cari se pot trimite în mărci poștale. *Biroul Asociațiunii, Sibiu (Nagyszeben) Strada Șaguna Nr. 6.*

Ilustrate naționale. Doamna *Maria Cosma* a făcut mai multe ilustrații naționale foarte frumoase. Aceste ilustrații cuprind o seamă de motive cu țesături românești, cari s'ar putea folosi și ca modele de cusut sau țesut. Fotografiiile pentru aceste ilustrații s'au făcut cu ocazia expoziției de țesături românești, ce a fost aranjată-o doamna Cosma anul trecut.

Din incidentul concertului dnei *Lucia Cosma* s'au făcut și niște frumoase ilustrate cu portretul renumitei cântărețe îmbrăcată în port național.

Venitul curat, ce va rezulta din vânzarea acestor ilustrate, (cari sunt de 9 feluri) e destinat pentru școala de industrie din Sibiu. Ilustratele se află de vânzare la librăria „Foi Poporului“.

Școlarii la înmormântări. Ministrul de culte și instrucție publică a dat un ordin, prin care oprește pe școlarii dela școlile de stat și cele comunale de-a lua parte la înmormântări în timpul ernii.

Cucuruzul necopt e o mare pricină pentru sănătatea omului. Mucigaenii, care l-a pătruns, produc aprinderi de stomac și de mațe dacă mâncăm măcălișă făcută din făină de astfel de cucuruz. Pentru copiii mai mici boala poate aduce chiar moartea. De aceea boabele de cucuruz, înaintea de-a le măcina, trebuie uscate bine în cuptorul de pâne.

Criza economică se simte și în țara noastră tot mai mult. Dupăcum vestește prefectul poliției din Seghedin, fabricile de acolo și-au împușinat lucrul pe jumătate, așa că peste o miie de lucrători au rămas fără lucru. Meseriașii s'au împușinat cu 154, dintre cari unii au dat faliment (au bancrotat), alții au emigrat.

Inmormântarea unui Român vrednic. Nu de mult a murit vrednicul Român *Alexandru Nandra Hohai* din Dobra (comitatul Hunedoarei) fiind înmormântat cu cheltueala fruntașilor politici români de acolo. Eră un om foarte sărac, dar aveă o inimă bogată în simțeminte naționale. Fiind alegător (eră urmaș de grănițer nobil), de câteori veniau veneticii cu banii lui luda ca să-i cumpere sufletul și să voteze cu ei, el îi alungă și votă la alegerile dietale cu candidatul român. *Odihnească în pace!*

Fata lui Nazim-Pașa. Omorirea prin Junii-Turci a vrednicului general turc *Nazim-Pașa*, care a fost comandantul armatei turcești dela Ceatalgea, a întristat așa de mult pe fata lui, încât ea a beut otravă și a murit după câteva ore. Sărmana fică!

Un jubileu rusesc. La 21 Februarie se împlinesc 300 de ani, decând boierii și preoții ruși au ales pe boierul *Romanoff Tar* (împărat) al Rusiei. De-atunci familia aceasta domnește mereu în Rusia, cu toate că în linie bărbătească e acum de origine nemțască (casa *Gottdorp-Holstein*). Împlinirea celor 300 de ani o vor serba Rușii anul acesta.

Falsificatori de bani. Poliția din Cluj a arestat pe *Pistohi Aladar*, fost om cu moșie mare, lacom însă după bani câștigați fără muncă. El s'a apucat de două ori să falsifice bani și de două ori a stat în temniță. Acum a încercat a doua oară și a fost prin de nou. El și-a mărturisit vina și fiind dus în cimitirul ovrere din *Ciumăfaie* (comit. Turzii) a arătat sub o peatră de mormânt unelte pentru falsificarea banilor. Într'un alt mormânt au găsit material pentru fabricarea monetelor de argint fals. În casa lui *Pastohi* au aflat multe monete false, cari abia se pot deosebi de cele veritabile (bune). El a avut și complici (tovarăși la crimă). Unul, pe care l-au arestat deja, e primarul *David Șimon* din Șinteu (comit. Clujului). Un alt complice e măsarul *Seghesvari* din Turda, care a mai fost 18 ani în temniță, apoi *Iacob Ferent* din Buda-veche (tot comit. Clujului). Toți sunt acum în închisoarea din Cluj. Poliția crede, că mai sunt complici în alte sate, cari însă vor fi prinși toți. Criminalii n'au falsificat numai bani dela noi, ci și din România.

Lupta dela Bulair.

— Vezi chipul la pagina 6. —

Pe câmpul de luptă în Balcani nu s'a dat nici o luptă mai mare. Numai la *Bulair*, oraș așezat pe peninzula *Galipoli*, au avut loc zilele trecute lupte mai înverșunate. Din partea Bulgarilor s'a fost vestit îndată după primul atac, că ei ar fi bătut pe Turci. Dar aceste știri nu s'au adeverit, ci din contră, toate știrile sosite în zilele din urmă spun, că Turcii s'au apărat vitejește, alungând pe dușman. Orașul *Bulair* e până în timpul de față tot în mâinile Turcilor, iar armata bulgară a fost alungată înapoi.

Chipul nostru, în partea de sus, ne arată lupta dela *Bulair*. Atacul a avut loc pe un câmp în apropiere de oraș. Aci Turcii s'au pus în calea Bulgarilor, astfel că aceștia n'au mai putut înainta spre oraș, pe care voiau să-l cuprindă. În dreapta se vede armata turcească, iar în stânga cea bulgară. După o luptă crâncenă, în care au căzut o mulțime de soldați din amândouă părțile, Bulgarii au fost siliți să se retragă înapoi.

În partea de jos a chipului ni se arată prinderea unui spion, care umbla, îmbrăcat civil, prin Bulgaria, ca trimis din partea Turcilor. Dar el a fost prins de jandarmerie și dus înaintea judecătoriei. De aci va înfunda vr'o temniță cu el, de unde cine știe, dacă mai iese vreodată.

Știri economice.

Frumos câștig. Banca austro-ungară, care are drept să tipărească și bancnotele (bani de hârtie) mai mari, a avut în anul 1912 un venit curat de peste 40 de milioane de coroane, cel mai mare avut până până acum. Din acest venit se dau 18 milioane acționarilor, aproape 4 milioane fondului de rezervă și de penziuni și restul peste 18 milioane celor două guverne din Viena și Pesta.

Feriți-vă de băncile străine. Când pleacă un Român la o bancă străină, se știe, că e rău de el, căci a ajuns să nu mai aibă credit. Și când nu mai are credit la banca românească, să nu cerce la străin, căci de regulă își frânge capul, mai ales de cale pe mâna unui agent dela o bancă îndepărtată de comuna lui. Iată o pildă:

Pe un țaran român din *Nicolinț* (*Bănat*) l-a momit agentul unei bănci tocmai din *Senniț* (din Slovacime, în Ungaria de meazănoapte) să se împrumute dela această bancă. Fie că n'a plătit dobânda (interesele) la timp, fie că agentul nu i-a dat chitanța cuvenită, destul că Românul nostru s'a pomenit dat în judecată tocmai în *Senniț*, cale de multe sute de kilometri dela *Nicolinț*. El a întârziat să se înfățișeze la pertractare și când a ajuns în *Senniț*, sentința eră dată. A trebuit să plătească și dobânda întârziată și o sută de coroane cheltueli de judecată, afară de cheltuelile, ce le-a mai avut el cu drumul cel lung. Iată ce a pățit el cu banca străină și ce vor mai fi pățit și alții, dar nu știm.

Românii nostri trebuie să știe, că în ziua de astăzi orice bancă străină (*Jidano-maghiară* sau *săsească*) când dă un împrumut Românului o face asta cu gândul să-l strângă de gât, ca să-i poată pune mâna pe moșioară și să o vândă la străin!

De altă parte și băncile românești au datoria să nu lase pe Români să cadă în ghearile băncilor străine!

Societate de conzum în Brașov. O adunare de peste o sută de Români din Brașov a hotărât înființarea unei societăți de conzum. S'au înscris până acum 141 membri cu 626 voturi.

Căl ferate nouă. Ministrul căilor ferate și-a dat învoirea pentru construirea (facerea) unor căi ferate nouă în Ardeal. Una va fi dela *Bandul-de-Câmpie* până la *Căpușul-de-Câmpie* și dela *Ida-mare* până la *Bistrița*, alta dela *Paraid* până la *Odorheiul săcuesc*, apoi una dela *Murăș-Ludoș-Bistrița* până la *Apahida*.

Băncile din Ardeal. Publicăm o statistică cu privire la băncile din Ardeal. Din ea se vede, că deși România formăm majoritatea populațiunii din Ardeal, suntem în urma și a Maghiarilor (și *Jidaniilor*) și a Sașilor, acești din urmă numai o mână de oameni. Numai cu ceva întrec băncile noastre pe cele *Jidano-maghiare*; dau ceva mai mult pentru scopuri culturale, dar în schimb nu dau nici a patra parte din ceace dau Sașii! Iată statistica:

	97 bănci rom.	142 bănci magh.	38 bănci saș.
Capital	16,366.956	34,229.599	10,115.116
Reserve	5,703.927	10,724.313	17,181.729
Depozite	66,242.818	157,846.619	119,641.460
Profit curat	2,084.429	4,212.057	2,235.489
Scopuri cult.	109.660	61.448	458.648

Însoțiri nouă s'au înființat în *Bede-leu* și *Cianul-mare* (comit. *Turda-Arieș*), *Suceag* (comit. *Cluj*) și *Doroslojatra* (comitatul *Arad*).

Ultime știri.

Războiul balcanic.

Până la încheierea foii, Joi după amiază, de pe câmpul de războiu n'au sosit știri de însemnătate mai mare. Se știe, că Enver-bei ar fi fost omorât, dar s'a aflat, că știrea asta e falsă.

Fapt e însă, că aliații își retrag o parte a trupelor dela Ceatalgea și se strâng cât mai mulți în jurul Adrianopolului. De prezent trupele aliaților la Ceatalgea sunt numai la 75 de mii. Ultimele știri sunt următoarele:

Sofia (capitala Bulgariei). Aici se știe, că pe azi, Joi, se va da un atac mare asupra Adrianopolului. Trupele bulgare s'au retras dela Ceatalgea spre Ciorlu din cauza ninsorilor mari în zilele din urmă.

Constantinopol. Știrile răspândite de Bulgari, că Turcii ar fi avut perderi mari la Bulair, nu sunt adevărate. Armata turcă a avut 380 de morți și mai mulți răniți.

Cetinie (capitala Muntenegrului). Știri sosite aci spun, că luptele în jurul orașului Scutari au încetat de 48 de ciasuri, dar se fac pregătiri din partea Muntenegrinilor pentru un nou atac.

Belgrad. Bulgarii susțin că nu se vor învoi nici odată, ca Scutarii să se alăture la Albania.

Cum stau lucrurile între România și Bulgaria? Tare încurcate!

Consfăturile din urmă între România și Bulgaria n'au dus la nici o înțelegere. Bulgaria a răspuns României, că nu-i dă nici un oraș, prin urmare nici Silistra.

Între astfel de împrejurări României nu-i rămâne altceva de făcut, decât ca să-și lăse cu puterea, ceea ce Bulgaria nu vrea să-i lăse de voie bună.

După știri primite pe cale privată, intrarea României în Bulgaria și ocuparea ținutului pe care îl cere, se va întâmpla în cel mai scurt timp. În fiecare zi ne putem aștepta la vestirea acestui lucru.

Iar dacă aceasta nu s'a întâmplat deja ieri sau azi (Mercuri sau Joi), este a se ține seama, că s'au întrepus din nou Marile Puteri. Îndosebi Anglia s'o întrepus atât în București, cât și în Sofia, imbiindu-se de mijlocitoare. Ba Anglia a făcut propunerea, ca România și Bulgaria să-și dea învoirea, că ele supun deslegarea neînțelegerilor dintre ele sfatului Marilor Puteri. Bine înțeles, hotărârea Marilor Puteri nu va opri nici pe România, nici pe Bulgaria, ca să primească sau ba cele hotărâte de Marile Puteri.

Pentru moment s'ar părea, că nu e prea aceasta mijlocire, dar căutând mai deaproape se vede numai decât că se încearcă o nouă trăgănare.

Astfel stând lucrurile, în București se țin consfătuiri și ședințe de mare însemnătate pentru neamul românesc. Amănunte putem însă afla numai pe cale privată, de oarece, după cum se știe, toate ziarele mai de seamă din România, sunt oprite a veni la noi.

Din Sofia s'a vestit azi, Joi, că acolo e starea nesigură. Bulgarii au știri, că România trimite trupe multe către graniță, iar ministrul României din Sofia a pus în vedere, că în curând o să plece de-acolo.

O altă telegramă din Viena spune, că acolo până azi, Joi, n'au nici o știre, că

ce zice România și Bulgaria la propunerea Angliei.

În Londra s'au dat însă de părere, că azi, Joi, vor avea răspunsul României. Ba Englezii cred, că România va primi propunerea Marilor Puteri, ca: reprezentanți din partea Rusiei și Italiei să formeze un juriu (un sfat), care să judece între Bulgaria și România.

O știre din București spune, că Rusia și Franța încă ar fi dat Bulgariei sfatul, ca să lase României Silistra. Pe cealaltă parte, reprezentanții Marilor Puteri din București s'au adresat guvernului român, din însărcinarea guvernelor Marilor Puteri, cu dorința, ca România să nu pornească încă lupta, ci să primească mijlocirea Marilor Puteri.

Că ce va urma nu se poate ști în aceste ciasuri. Dar se petrec lucruri mari, al căror desnodământ îl amână sau îl împiedică și frigul cel mare, ce domnește de câteva zile atât în țara noastră, cât și în România...

Procesul Lukaci-Deji.

În numărul trecut am amintit despre procesul lui Lukaci și Deji, care avea să se țină zilele trecute. Cauza acestui proces este învinuirea, ce i-o face Deji lui Lukaci, că adevărat acesta din urmă ar fi înșelat statul cu mai multe milioane. Lukaci ar fi luat bani dela bănci și societăți mari comerciale. În schimbul acestor bani el le-a mijlocit societăților livrarea de mărfuri scumpe pe seama statului sau alte favoruri. Deji, care mai înainte a fost secretar în minister, a publicat lucrurile acestea. Lukaci, trebuia acum să-i facă proces lui Deji. Aceasta s'a și întâmplat.

Luni acum s'a început pertractarea procesului. Lukaci a zis, că e tare ocupat, de aceea și-a trimis numai avocatul său, pe Dr. Selley Barnabás. Deji s'a prezentat însoțit de 3 apărători. Însă la început Deji declară, că nu se simte vinovat. El o să dovedească cele apuse, dar când a fost la adevărat l'au împelcat tare cu dovedirea.

Procesul a ținut și Marți, când s'a adus și sentința (hotărârea), prin care Deji a osândit la o lună temniță ordinară și 400 coroane pedepză în bani. Hotărârea judecătorească nu se poate critica de astădată. Dar asta nu însemnează încă, că afacerea s'a sfârșit. Se pare, că aci sunt încă multe la mijloc. De aceea se prea poate, ca întreaga afacere să ajungă înaintea curții cu jurați.

Marți, în decursul debaterii procesului, s'au întâmplat mai multe lucruri curioase. Din partea judecătorească s'a susținut, cumcă faptul, că s'ar fi folosit oarecari sume spre scopuri politice de partid nu se ține de treaba judecătorească, ci așa ceva are să se dezbătă în dietă. (În dietă se știe, că partida guvernului hotărăște ce vrea ea).

Auzind aceasta apărătorul lui Deji, Vajoni, a zis, că el între astfel de împrejurări nu mai poate să apere pe cineva, și a părăsit sala dimpreună cu ceilalți doi apărători. Văzând aceasta un deputat, *Urmanczy*, a strigat: Are drept apărătorul!

Atunci prezidentul l'a dat afară pe deputat, care a ieșit strigând: Nici nu merită să stea omul înaintea unor judecători ca aceștia.

Mai nou se vestește, că deputații din opoziție (deputații unguri contrari guvernului) au hotărât să se declare de-o părere cu Deji. Între aceștia sunt și corifeii Andrași, Aponi și Zici, cari au publicat o de-

clarificație, în care își spun convingerea (părerea lor), că prim-ministrul Lukaci a primit dela Magyar Bank o sumă de peste patru milioane cu prilejul unor afaceri și mijlociri între banca și stat. Aceasta sumă nu s'a plătit în cassa statului. Lukaci nu și-a dat seamă despre ea, ci banii au fost folosiți pentru acoperirea șpănelor dela delegerile de deputați din partidul muncii. Chitanțele ar fi și azi la banca susnumită. În felul acesta Lukaci a păgubit statul cu suma de peste patru milioane. Cei 3 corifei fac aceasta declarație și așteaptă ca să fie trași la răspundere prin lege...

Ce va mai urma o să vedem.

Călimdarul Poporului pe 1913.

Bogatul cuprins al Călimdarului Pașă publicat în numerele din urmă ale „Foi Poporului”. De acolo se poate convinge oricine, că e cel mai bun și mai ieftin călimdar.

Prețul unul exemplar 40 bani, iar pentru trimiterea pe postă 5 bani deosebit.

Cine comandă cel puțin 20 exemplare și le plătește înainte cu câte 40 bani bucata, mai capătă două călimdare pe deasupra și se trimite toate acasă plătite de postă.

Acei care cumpără 25—50 exemplare le capătă cu 28 bani, dela 50 bucăți în sus cu 24 bani unul, dar trebuie să plătească și poșta la primire.

Banii trebuie trimiși totdeauna înainte de aceea, cari voese să capete călimdare cu aceste prețuri atât de ieftine. Numai comande dela 30 exemplare în sus se trimite și cu rambursă, adevărat se plătească la scoaterea dela postă. Mai puțin de 30 exemplare nu se pot trimite neplătite înainte, din cauza că atunci vine prea scumpă poșta. — Călimdare nevândute se primesc înapoi până la 1 Martie st. n. 1913. Dar trebuie trimise plătite de postă, care nu se poate detrage din preț.

Toți aceia, cari voese a vinde călimdare să se adreseze la administrația „Foi Poporului”. La acci revânzătorii, cari sunt oameni de încredere, dăm călimdare și ca să le plătească după ce le vor vinde, numai cât atunci nu e rabatul chiar așa de mare. Pe lângă plățirea după vânzare, dăm călimdarul: cu 28 bani aceluia cari comandă dela 50 bucăți în sus, iar cu 30 bani aceluia cari comandă mai puțin de 50 bucăți. Ei au însă a plăti și poșta, fiindcă pachetul se trimite neplătit.

Într'un pachet de 5 chilo intră 30 bucăți. Pentru pachete dela 1 chilo până la 5 chilo costă poșta 72 bani. (E deci tot atât a trimite un pachet de un chilo sau de cinci). Iar dacă călimdarele se plătesc numai la scoaterea dela postă, atunci costă un pachet dela 1—5 chilo 84 bani.

Toți ceice comandă călimdare, sunt rugați a ceti bine aceste condiții de vânzare. Îndosebi ne adresăm aceluia, cari comandă câte 4—5 călimdare, pe cari să le plătească când scot pachetul dela postă. Așa ceva nu se poate, fiindcă costă prea mult poșta. De aceea să se trimită banii înainte.

Redactor resp.: Nicolae Bratu.

Editoria și tiparul „Tipografia Poporului”.

Nicolae Bratu

Călimdarul Minervei.

„Călimdarul Minervei“ pe anul 1913 a apărut. Ca în toți anii, așa și acum, e frumos ilustrat și redactat, cu îngrijire, având un cuprins bogat și variat. Prețul cor. 1.25, în 10 bani porto deosebit. De vânzare la Librăria „Foi Poporului“.

Târgurile de țară.

(Zina târgurilor e după calendarul vechiu).

11 Ianuarie: Baia mare, Borșea, Crișpatac, Mercurea, Sereda-Murășului, Sic, Székely-Cristur, Vințul-de-sus.

13 Ianuarie: Dej.

14 Februarie: Becicherecul mare, Drăguș, Odorheiu.

16 Februarie: Bruiu, Dicio-Sân-Mărtin, Drașu, Lechința.

17 Februarie: Batania, Beba veche, Bichiș Ciaba, Comloș (Bănat).

18 Februarie: Abrud, Balavásár, Bonțida, Cincul-mic, Radnoth, Veneția-de-jos.

19 Februarie: Ciachi-Gârbău.

20 Februarie: Alămor, Ferihaz, Zelau.

21 Februarie: Bögöz, Bogșa-montană.

22 Februarie: Arad.

23 Februarie: Gyoma, Gyorok, Macău.

24 Februarie: Budapesta, Keeskemét, Petriș.

25 Februarie: Agnita, Dalboșeț.

26 Februarie: Cagu, Hadad.

În aceste zile se ține în comunele de mai sus târgul de mărfuri, pe când târgurile de vite, cai, oi, porci, etc. se țin, ca de obicei, cu 1—2 zile mai înainte.

Nr. 178/913

0 5 1—2

Publicațiune de licitare.

Comuna politică Felsőplán (cot. Szeben) dă spre întreprindere pe cale de licitațiune publică — zidirea casei comunale cu etajul în legătură cu evanșul notarial, depou pentru rezervele de pompieri și grajd pentru vite.

Licitațiunea va va fi în cancelaria comunală Felsőplán la 16 Martie st. n. n. c. la 3 ore d. n.

Prețul strigării 39,394 cor. 58 fileri.

Cauțiune 10%, după prețul strigării, care va avea a se depune în bani gata sau în hârtii de valoare.

Acțiuni nu sã primesc ca cautiune.

Oferte în scris și încheșe provăzute cu cauțiunea și cu acea declarațiune, că oferentul cunoaște condițiunile planul și preliminarul de șose și că sã supune aceluia să primeșe până la începerea licitațiunii.

Lemnul de brad și peatra necesară la clădire sã poate eventual cumpăra pentru prețuri moderate dela comună — care are p'dure de brad și baie de peatră bună pentru clădit.

Oferte ulterioare nu sã primeșe.

Condițiunile mai de aproape, planul și preliminarul de șose sã pot vedea ori când în cancelaria comunei Felsőplán.

Felsőplán, la 14 Februarie 1913.

Primăria comunală.

P. Căndroiu
primar.

Zacharie Tătar
notar

Moșie

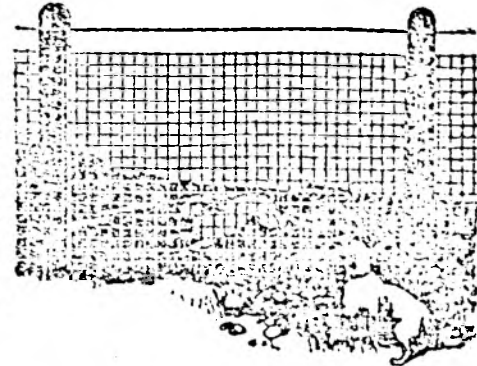
de arădat sau de vânzare.

Pe hotarul comunei Hașfalău (Héjfalva) lângă Sghișoara, se află o moșie de 112 jugăre, comasată, care de 25 de ani s'a folosit ca pășunat de oi, și care acum sã dă în arădat eventual sã și vinde. Informații mai de aproape sã dă la proprietarul **Orbok Lajos**, tun țonar la judecătoria cercuală din Medias (Medias),

910 1—8

INGRĂDITURI UIMITOR DE IEFTINE! INVENȚIUNE SENZAȚIONALĂ!

Foarte răspunsători

109 1—12

Nenumărate scrisori de recunoștință dovedesc superioritatea neîntrecută a

Împletiturii „Hungaria“.

Să fabrică numai din sârmă suflată cu zinc. Prețul per metru cvadrat 3: filer și mai sus

Să poate procura la singurul fabricant:

Alexandru Kaidecker

fabrică de sârmă, de ingraditură din impletituri și de gratii

Budapesta VIII, Ūllői ut 48/84.

Serviceu ieftin, repede și conștientos. — Prețuri exacte ilustrat, gratis și franco.

Să caută

o bucătăreasă

de 55—60 ani, la un preț pe sate fără copii. Să fie în port românesc. Scrisorile sunt a se adresa sub „**Bucătăreasă 60**“ la administrația acestei foi.

905 1—8

Grâu de primăvară.

Ce să sãmene omul în primăvară, dacă n'ă sãmănt grâu de toamnă? Ajuta să poate! Sub scrierul am grâu bun de primăvară, pe care îl vând cu garanție. Prețul este 3 coroane 60 bani pe o ferdelă (20 de litro la magazin în Sibiu, strada S. rii (Salzgasse) Nr. 9. Comanda din afară se trimite și cu trenul.

De vânzare.

La subscrierul se află de vânzare din mână liberă: un motor de benzină de 5 puteri de cai, 2 mașini de lucrat lână, un lup de scărmanat lână și un dârșe tot pentru lână. Toate în stare foarte bună. Doritorii să se adreseze la **Ioan Domnariu**, Ludogul mare (Nagyudvar, Szeben m.) Nr. 37

905 1—5

O casă

cu local de prăvălie, 4 odăi de locuit, curte și grădini mare, la poziție bună, în centrul comunei, o de vânzare din mână liberă.

A se adresa în Săliște strada Șaguna Nr. 1263.

805 1—8

Ne mai pomenit!!

600 bucăți împreună cu un orologiu de buzunar

numai cu Cor 5'50.

Un orologiu de buzunar din argint-Gloria Anker Remontoir cu m. n. n. n. împreună cu un lanț aurit, cu garanție de 3 ani, un ce excelent de cravată cu smilă broșat, 1 inel aurit cu peatră imit. peatră d. m. și d. m. o. 1 garnitură minuată de burbu de manje, de guler și de pept, gar 3%, aur double 6 bucăți batute, de în veritabile, rezizite de scris elegant de nikel pentru buzunar, 1 oglindă de to letă escelente la tui, 72 buc. penițe ogelze de canelarie, un album cu cele mai frumoșe chipuri din lume, și în 4'00 divo se obiecto, nelcunjurate de lipsă în ea. Toate la oaltă cu orologiu cu tot care singur are valoare duplă costă numai Cor. 5.50. Expediție per rambursă pria

casa de export

911 1—

H SPINGARN, Cracovia, Nr 136.

Numerate scrisori de mulțumită și comande nouș primite. Pentru ce nu convine banii numai decât retur.

Un mijloc pentru curățirea apei și apărarea sigură contra boalelor epidemice.

Fiecare om și o în ziua de astăzi, că toți medicii sunt de aceeaș părere, anume că apa conține multe boale epidemice ca: tifus (lingon) disenterie, h. l. influență ș. n. Apa conține milioane de bacterii mici, cari se numesc microbi și cari sunt izvorul celor mai periculoșe boale. Apa o ne-ănătoșă când în ea se afl. microbi de aceștia. Dacă nu se poate capăta apă curată, și mai cu seamă în timpuri de epidemie atunci e neapărat de lipsă ca apa de beut să o curățim. Pe călduri mari când se bea foarte multă apă, o po lipsă, ca mai cu seamă lucrători și pluguri să fie cu băgare de seamă.

Microbi în apă tulbură Goudron-Guyot li depărtează pe toți.

(tron-nă), aprindere de plămâni și alte boale molipsitoare; decorece păcura omosă microbii cari produc aceste boli.

Dacă undeva s'ar căpăta altă imitație în locul »Goudronului Guyot«, — în interesul fiecăruia o de a fi cu mare băgare de seamă. Ori și cine, care vrea să se vindece de boalale mai sus numite, sau să se previe de ele și mai ales cei cari au îneciciuni (astmuri) e neapărat de lipsă a cumpăra adeșăratul »Goudron Guyot«, care se capăta în toate farmaciile.

Goudronul acesta, inventat de dl Guyot se scoate din brazii de Norvegia și făcut direct de dănsul, o cel mai bun leac decât toate produsele asemănătoare.

Fiecare trebuie să observe eticheta de pe sticlele cu acest Gudron. Goudronul Guyot poartă numele de »Guyot« tipărit cu litero mari și peste cruce o subscriere cu violet verde și roșu precum și adresa: Maison Frère, 19 rue Jacob Paris.

Se capăta în Sibiu la: Carol Müller apotecă »La vulturul negru«, Piața mare Nr. 10, Ang. Teutsch, apotecă »La leu«, Piața mare Nr. 17, Guido Fabritius, apotecă »La urs«, Piața mică Nr. 29. — În Brașov la: Apoteca »La urs« Victor Roth sau Carol Schmidt, precum și în toate apotecile de pretate tot locul.

Dentist

615 .5-65

VIRGIL MUNTEAN

Sibiu, strada Măcelarilor

intrarea prin

Strada Poplăcii (Quergasse) Nr. 22.

Pune dinți

în cauciuc și de aur cu prețuri moderate.

Fân

desfăcut sau prăsat, cumpără în orice cantitate, pe lângă cele mai bune prețuri zilnice.

J. Johann Keil

899 2-2

Sibiu, Piața mare Nr. 11.

Onorate domnule!

Cunoscând multe lipsuri ale publicului românesc din provincie, am deschis la Budapesta un

Biro de informații

și agentură românească.

Dați orice informații în orice cauză ce se ține de Budapesta. Esoperez rezolvarea grabnică a diferitelor rugări făcute către oricare ministru, Curie ori alt oficiu. În cauze de licențe, de căsătorie și alte drepturi esoperez rezolvare în cel mai scurt timp posibil.

Prin mine se pot comanda pe credit la rate de 5-6 ani cu prețuri eftine oricare sistem de motoare de benzină, ori de oțiu brut ori de gaz. Tot felul de mașini de trăierat, tot felul de mori cu petri fine și motoare trainice, tot felul de automobile, pompe și ferestre și alte recvisite economice. Toate aceste vor fi garantate pe mal multă vreme și vor fi cumpărate dela cele mai vestite fabrici, — deci din mână primă, — și nu dela agenturi jidovești. Zilnic primesc plângeri dela țărani români, cari cumpărând mașini dela agenți, au fost înșelați, căci neștiind țărani români ungurește, au iscălit contracte a căror conținut nu l-au cunoscut. Planul meu este ca să-i scutesc pe ai noștri de șarlataniile jidovilor și să-i scap de procese. — Il sfătuiesc deci pe fieștecare Român doritor să-și cumpere ceva să-mi scrie ca să merg eu la dânsul ori să vină dânsul la mine să ne înțelegem, — iară de agenți jidovi să se teamă ca de foc, și să-i scoată afară din casele sale.

Esoperez dela băncile mari din Budapesta împrumuturi pe amortizare de 20-50 ani cu procente mici și mijlocesc vânzări și cumpărări de moșii și păduri mari.

Cumpăr grâu, cucuruz, ovăs, boi, oi și porci. Tot felul de poame și legume, — eu un cuvânt tot ce are Românul de vânzare.

Caut agenți români pentru părțile locuite de români.

Pentru serviciul meu imi plătiți o taxă după invoială. Cu stimă:

L. Olariu

Budapest

II. Tölgyfa u. 16. II. 8.

la Buda, lângă podul Margithid.

Cassa de păstrare (reuniune) în Săliște.**AVIZ.**

Cassa de păstrare (reuniune) în Săliște primește depunerii dela

Coroane 2000 cu 5%, iar dela

„ 5000 „ 5 și 1/2%.

Darea o plătește institutul.

527 8-12

Direcțiunea.

Capital social Coroane 1,200.000.

Telefon Nr. 169.

Postapocasa mag. 29,249.

„Banca generală de asigurare“

societate pe acții în Sibiu—Nagyszeben.

este prima bancă de asigurare românească, înființată de institutele financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii: **PĂTEȘIU COSMA**

directori executivi ai „Albinei“ și prezidentul „Solidarității“.

„Banca generală de asigurare“ face tot felul de asigurări, ca asigurări contra focului și asigurări asupra vieții în toate combinațiunile. Mai departe mijloceto: asigurări contra spargerilor, contra accidentelor și contra grădinei.

Toate aceste asigurări „Banca generală de asigurare“ le face în condițiile cele mai favorabile. Asigurații să pot face prin orice bancă românească, precum și la agenții și bărbaiți de încredere ai societății. — Prospekte, tarife și informațiuni să dau gratis și imediat.

Persoanele cunoscute ca acvizitori buni și cu legători — pot fi primite oricând în serviciul societății.

„BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE“ dă informațiuni gratuite în orice afaceri de asigurare fără deosebire că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

Cel interesat să se adreseze cu încredere la:

„Banca generală de asigurare“

Sibiu—Nagyszeben — Edificiul „ALBINA“.

Fire cu ochiuri din oțe

Oțe (garnituri de războiu)

cu ochiuri în lungimea obicinuită de 15 cm., tare legat, cu băte cu tot, înălțimea 27 cm., ață Nr. 36 12.

Lungimea: 18 18 18 21 21 21 21 24 24
Nr. firelor: 660 720 840 720 780 840 860 780 960Spete de țesut, cu dinți din alamă galbenă, 105 cm. întreaga înălțime 18 " lungimea cu:
300 330 360 390 dinți, 320 450 540 600
dinți, 21 " lungimea cu: 330 360 390 420
450 480 dinți, 24 " lungimea cu: 390 420
450 600 dinți, 27 " lungimea cu 340 420

450 480 540 600 dinți, 30 " lungimea cu: 600 800 dinți, 34 " lungimea cu: 380 dinți.

Spete cu dinți din oțel, 115 cm. 18 " lungimea cu: 360 390 420 540
dinți, 21 " lungimea cu: 390 420 450 540 dinți, 24 " lungimea cu:
420 450 540 dinți, 27 " lungimea cu: 530 dinți.

Astfel spete care nu sunt prescrise în această listă le expediez după dorință, repede și eftin.

Listă de preț la cerere.**Carol F. Jickeli,**

Sibiu și Alba-Iulia.

570 6-

Se caută

Măgă un preot bătrân, în Bănat, un teolog absolvent, de ginere capelan. Adresa la administrația acestei foi. 901 3-2

Nr. 420/1913 pret.

Concurs.

Devenind postul de vicanotar comunal vacant prin abdicare în comuna Szelistye, pentru îndeplinirea lui prin alegere escriu concurs și invit pe candidații de notar calificați conform cerințelor legii, — de a-și înalța prin autoritatea lor competentă, cererile instruite cu dovezile de lipsă, la oficiul pretorial până în 16 Martie a. c.

Szelistye, la 3 Faur 1913. 895 3-3
Primpretorul cercual.

O moșie și o moară de vânzare.

În comuna Roșcani și la 1 km. depărtare în comuna Mihăești aproape de Dobra, comitatul Hunedoarei, să vînde din mână liberă: O casă de zid cu pivniță și 5 odăi, situată la drum, grădina de 1/2, jug-r, pământ arător și fânaș 15 jugare, dintre cari 4 grădini cu pomi și loc de vie. În comuna Mihăești, pe drum de comitat, în centru, o moară de făină cu 2 roți, de nouă reconstruită, curte cu casă de zid și gură cu grădina, 5 jugare pământ la câmp, dintre cari o grădina mare, aproape de casă. Să vînd și separat de Roșcani. Doritorii de a cumpăra să se adreseze la: Maria Șirdea în Rădulești, p. u. Hunyad-Dobra. 817 7 -

Nu uita

Trimite cerșor, — la comanda sau tot felul de alte cumpărări, făcute în urma unui inserat cerșor în foaia noastră, — a amintii și spene, că deap o lucrurile comandate sau cumpărate al cerșor în

Inseratul din „Foaia Poporului”.

Prin aceasta contribuți și D Ta la răspunderea și lămurirea foii noastre, iar pe altă parte vei fi servit de grabă, fără ce aceasta să te coste ceva mai mult.

Găteva cuvinte asupra boalelor secrete.

Este trist, — dar în realitate adevărat că în vremea de azi o bătătoare în o hă mănumea acelor oameni, a căror sânge și sursuri trupesci sunt strănitate și cari în urma urziturii din tinerețe și prin deprinderea rele au un caracter mult nervos și potera a spiritului. E timpul să rememora aceste stări îngrozitoare să se pună capăt. Tebuie să fie din viața ca e să dea încercări de a în bine-voite re, săvârșe și amănunțite în tot ce privește viața sexuală — trebuie să fie curată și curată oamenii și să încredințeze fără teamă fără sfială și cu încredere săvârșe lor secrete. Dar nu e în deajuns înfră a deștinării aceste născări ori și ai, ci trebuie să ne adresăm unui astfel de medic pe cindă, conștiințos, care știe să dea așup a veștii sfaturi bune și uale și să dea și mărburilor ce deși even a există atunci apoi va înce a existența boalelor secrete.

De o chemare atât de măreț și pentru acest scop e institutul renumit în toată țara al (Frumii) PALOCZ, medic de spital, specialist, (Budapect IV, Muscum-körut 13), unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește oricine (atât bărbații și femeile) desleșii asupra vieții sexuale unde suferă și sursurile trupesci ale bolnavului să curăță, nervii se întăresc, tot organismul i-se el borează de mărșita de boală, chinurile sufletești se liniștesc.

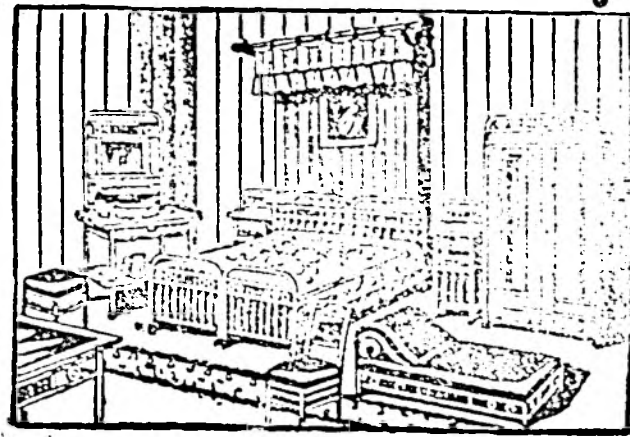
Fără conturbarea o upațiilor zilnice dr. PALOCZ vindecă deja de ani de zile repede și radical cu metoda lui proprie de vinde are chiar și cazurile cele mai negre, ranele sifilitice boale de țere, besică, nervi și șira spinării, începurile de confuzie a minții, urmările onanției și ale sfidului, erecțiile de spaimă, slăbirea puterii oarbă și impotenta, vătămurile, boala de sânge de piele și trate boalele organelor sexuale femești. Pentru femei o sală de așteptare separată și cure separată. În ceea ce privește cura, de arțarea nu este predecă, căci dacă cură, din ori ce cauză n-ar putea veni în șera ană, atunci cu plăcere l se va da răspuns amănunțit și discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns foarte alături numai marca de răspuns) Limba română se vorbește perfect. După încheierea curei, epistolele se ard, ori la dorință se retrimite fecărmia. Institutul se îngrijește și de medicamente speciale. Vizitele se primesc începând de la 10 ore a. m. și până la 5 ore p. m. (Duminică până la 12 ore a. m.) 780 12 —
Tratament și cu Salvarsamul Ehrlich 606.

Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist, Budapect IV., Muscum-körut Nr. 13.

Mobile moderne

In toate stilurile, cea mai solidă executare

884 19-

pe lângă garanția recomandă

Emil Petruțiu

fabrică de mobile.

Telefon Nr. 47 cu legătură în
întreg comitatul.

Sibiu, Salzgasse Nr. 37.

Expoziție de mobilă zilnic deschisă, fără silă de cumpărare.

Primesc și execut toate lucrările de lipsă la blănci nouă și vechi.

Prima neguțatorie mare de vinuri

Ludwig Fronius

SIBIU, Pivnița „Mönchhof”.

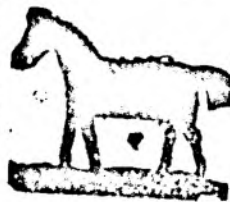
Fabrică de licheruri și ferbătorie de rachuri.
Mare neguțatorie de rachuri de Drojdii, Trevere și Prune.

Specialități: Țuică veritabilă, fierbere proprie și Romuri Iamaica direct importate.

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie ORENDT G. & FEIRI W.

(odinioară Societatea curelarilor.)

Strada Cisnădiei 45. SIBIU. Heltauergasse 45.

Magazin bogat în articole pentru căroșat, călărit, vânat, spărit și voiaj, poclăzi și procovășuri, portmonee și bretele solide și alte articole de galanterie cu prețurile cele mai moderate. Curele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (varșă) și permanent în deposit. 62 60-

Toate articolele din branșele numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin.

Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco.

Comande prin poștă se efectuează prompt și conștiințos.

Mare deposit de hamuri pentru cai dela soiurile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (șoluri) de cai și cofere de călătorie.

Berea albă și neagră

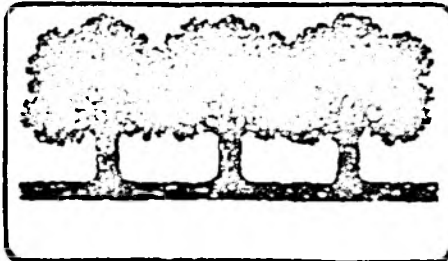
din

Bereria dela Trei-Stejari

în SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

Această bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cari o cunosc, atât la orașe cât și la sate. 724 98-

Că berea noastră e foarte căutată se poate vedea și de acolo, că cumpărătorii se înmulțesc mereu.

Doi învățăcei

la rotărie și unul la ferărie, din familie bună, se primise la **Fii Maniu Lungu în Rășinari.** 898 2-2

In fiecare săptămână sosesc

Un vagon

Orange, foarte fine, în lăzi de 160, 200, 300 și 360 bucăți;

Citroane, (lămâi), în lăzi de 300 și 360 bucăți. Prețuri foarte ieftine pentru revânzătorii la

Frații Kroner

904 1- Sibiu, strada Trenului Nr. 9.

765 17-24

MILIOANE
foșesc contra

TUSEI

răgușolei, catarului, flegmel, catarului bronchial și de gât

Caramellele de piept

ale lui **Kaiser** „Trei brazi”

6100 atestate de medici și privați, întărite prin notarul public, garantează succesul sigur.

Bomboane foarte bune și gustoase.

1 pachet 20 și 40 bani, 1 dosă 60 bani.
Se capătă în toate apotecile, droguerile și prăvăliile de coloniale mici de frunte.

De vânzare.

In Viștea-inferioară (comitatul Făgăraș) este de vânzare o casă construită din 3 odăi pentru locuit și o a patra odăie pentru covrigărie, unde se află cuptor și toate cele de lipsă. Vânzarea se face din cauza familiară, poziția e foarte bună. De casă se mai ține un grajd pentru vite, un șopron lung, pivniță, fântână, 2 cetețe și grădini pentru legum. Prețul de vânzare peste tot 2000 coroane. Doritorii să se adreseze la proprietarul **Nicolae Moldovan**, maestru frânturar, Viștea-inferioară (Alb-Viștea, Făgăraș m.).

Ludovic Ferencz,

ERDITOR DE BARBAȚI

894 1, strada Cisnădiei Nr. 12.

recomandă p. t. publicului

cele mai noue stofe de toamnă și iarnă în mare asortiment.

noutățile

723 111-
sunt chiar acum, pentru haine de bărbați stofe englezești, franțuzești și belgiene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: Sacko, Jaquete, și haine de zăcă, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stofe pentru pardisiuri și „Englari”, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverenzilor confecționate în atelierul meu, lini permit a atrage deosebită atențiune a On. domnilor preoți și teologi absolvenți. — In cazuri de urgență confecționez un rând complet de haine în timp de 24 ore. — Deiforme pentru voluntari, cum și tot felul de articl de uniformă, după prețurile crotitura cea mai nouă.

Institutul de asigurare

„TRANSYLVAINA”

Strada Cisnădiei 5.

SIBIU

Strada Cisnădiei 5.

recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. pe lângă premii recunoscute de cele mai eține, și în cele mai favorabile condiții, cum și

Asigurări asupra vieții

(pentru învățători confesionali și preoți români gr.-or. și gr.-cat. avantajii deosebite), pe cazul morții, și cu termin fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului; asigurări de zestre, asigurări de copii, asigurări pentru serviciul militar, asigurări de studii, asigurări cu participare la câștig de 40% garantat și cu restituire de 3% interese și asigurări pe spese de înmormântare.

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1911	K 5.275,798.23	Suma asigurărilor cu sfârșitul anului 1911	K 127.763,744.—
Capitalul asigurate pe viață achitate	5.146,556.36	Fonduri de intercaire și de rezervă	10.931,822.— 2,520,492.—

Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit gratuit, cum și orice informații în birourile Direcțiunei, strada Cisnădiei Nr. 5 și la toate agenturile.

Prsoane versate în acuziții, cari au legături în cercuri bune, se primesc în serviciul institutului în condiții favorabile. 767 21—

Nu-i reclamă, — ci e fapt

că fiecare în interesul său propriu numai în

Warenhaus Grünberger

cu faclă cumpărări de

734 23—

Haine pentru domni, dame, băieți, fete și copii

bluse, rochii, jupoane, negligés și costume pentru dame.

Mare alegere!
Prețuri fără concurență!

Cel mai mare depozit de blănării!

Strada Cisnădiei. Palatul comandei de corp.

Mare atentiune!

Sam. Wagner.

Prima turnătorie de fer Sibiliană, Fabrică de mașini agricole, Atelier de mori și prăvăle de fer.

Recomandă cu cea mai mare căldură bogatul seu asortiment de tot felul de motoare dela prima fabrică, dela cel mai mic și până la cel mai mare; asemenea și mașini de treerat din renumita fabrică Hofherr dela cea mai mică și până la cea mai mare; numai puțin recomandă și tot felul de articole pentru edificări precum:

Cement de Portland și Roman din Beocin, Traverse, Trestie, Carton câtrănit pentru învâlit, Pânză de sârmă pentru îngrădit, precum și ori ce fel de ferărie aparținătoare la edificări.

Toate pe lângă cea mai strictă garanție cu prețuri foarte moderate și condițiuni de plată avantajoase

Nu vă grăbiți a comanda din alt loc, — până nu veți vizita prima lină acestu mare și bine asortată fabrică.

Efectuarea se face prompt și conștientios.

581 41—

Ferți-vă stimați agricultori a nu cumpăra imitații și vă feriți de escroci.

O casă

pentru economie, care costă din două case, cu-
lă, sură, grajd și 25 metri pătrați grădini,
se vinde din mână liberă cu preț ieftin. A se
adresa la cancelaria Dr. Bonez, avocat, Sibiu,
strada Cisnădiei 95. 609 17-

Beutura excelentă și cu gust bun, care produce sânge. — Recomandată de medici contra boalei de anemie, lipsă de sânge, nervozitate, reconvalescență. Influențează producerea sângelui, întărind mușchi și nervii, dă apetit fără a avea ceva urmări neplăcute asupra stomacului sau la dinți.

Prețuri unei sticle mari Cor. 3.50, una mică Cor. 2.—. Se capătă în toate notecele.

Depozitul principal la:
GUIDO FABRITIUS,
apotecar în Sibiu. 691 37—

Inseratele
numai atunci au valoare mare, dacă sînt răsădite pe terenuri bune, în toate părțile, în toate cercurile sociale. Pentru acest scop se oferă laude și încurajări în „POAIA POPORULUI”. Informații și cereri se primesc la adresa: POAIA POPORULUI.

Renumere universal

această casă de buzunar mare „SILVER”, 14 cor, aur american dublu, anti-rumortor cu mecanic 26 de case. Prin compunerea întregii producții din aceste case, mă aflu singur în poziție a putea oferi pentru prețul gros de cel puțin de 4 cor. 90 bani acest oraș, care poate un mecanism prima clasă, astfel că nici nu se poate desface de un oraș de aur, ce costă 100 cor. Pentru detalii regulat garanția 5 ani.

1 bucată 4 cor. 90 bani, 2 bucați 9 cor. 50 bani. Mai departe oferim un oraș Gloria, de argint, pentru buzunar, cu 3 cor. 60 bani. La orice oraș se schimbă în orice un oraș elegant aur. Nu e nici un oraș. Schimbarea e permisă sau se dau banii lașpei. Trimiterea cu rambursă prin 721 8—4

S. Kohane, expert de case
Krakau, Sobanowskoo Nr. 16.

Ocaziune foarte potrivită

prăvălia de încălțăminte **Vasilie Ban**, „La cisma mare roșie” Sibiu, strada Onnei Nr. 7 pe lângă prețuri ieftine.

Orice pănuși cu prețuri de reclamă la Crăciun de acum înainte până la 10 Ianuarie 1918.

Prețurile:

668 8—	Ghete pentru copii Chevreaux și Box sau Kaly, înălțimea 20—25 = K	3—4
	Ghete pentru copii	4—5
	Ghete pentru copii	5—7
	Ghete pentru băieți	7—8
	Păpușe de jumătate pentru dame Chevreaux și Box sau Kaly	4—14
	Ghete înalte pentru dame	8—14
	Ghete de ucru pentru domni, tari, esecotie în Kaly sau piele de vichie	7—
	Ghete pentru domni cu gumă sau băeri, la Chevreaux sau Box	9.50
	Ghete pentru domni cu bumbi sau Ideal	10—
	Ghete pentru domni Kobrak	14—
	Ghete pentru domni Oslaria	14—
	Ghete pentru domni formă americană	12—
	Ghete pentru domni, formă americană, cu bumbi și băieți	13—
	Ghete pentru domni, piele Antilope în toate culorile	20—

Mare alegere în cisme pentru copii și domni.

Camăși

cu 4, 5, 6, 7, 8 și 9 coroane.

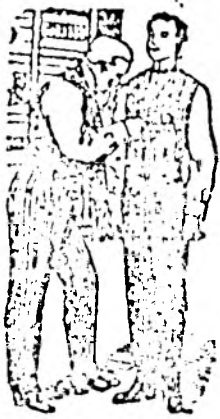
Principiul meu este: Câștig puțin, vânzare mare!

În duminici și sărbători o deschis înainte de amiază până la 10 ore.

La „Croitoria Universală”

I. PETRĂSCU

Strada Cisnădiei Nr. 30. SIBIU. Strada Cisnădiei Nr. 82.
Telefon Nr. 172.

Premiat:
Expoziția Internațională de modă
Paris 1911
Grand Prix și medalie de aur.

Premiat:
Expoziția universală din
Roma 1911
Grand Premio și medalie de aur

Prin această firmă permit a aduce la cunoștința onoratului public, că în atelierul meu de primul rang, unde sunt ocupați la 20 de lucrători, primesc și execut tot felul de ținuțe, atât civile cât și militare.

Pentru secolul de toamnă și iarnă ținuțe acum mi-a venit o mare alegere de stoffe engleze și indigene. Croitoria cu gust și după ultima modă, garantând pentru ori ce ținuțe.

Serviciu solid și grabnic. — Prețuri moderate.

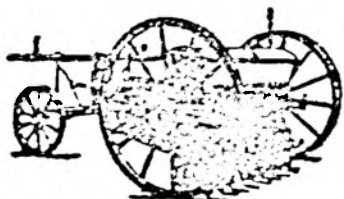
Sprijiniți industria română! 728 21—

Frații Gömöri

Magazin dela fabrică pentru mașini economice

* Budapesta, IX., Boráros-tér Nr. 2.

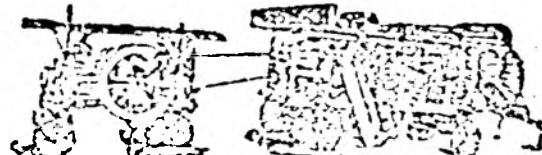
Reprezentanța generală pentru Ungaria a fabricii de mașini și turnătorie de fier K. & R. Jezek în Blanka.

Recomandăm mașinile de sămănat, economice tare, cu aparat de săpat și sămănat mecanic, sistemul cel mai nou, care răspunde într-o foarte timpurie de țară.

Mașinile de imblătit cu motor, instalațiile de mori și mașinile de sămănat, pe care le-au liferat firma FRAȚII GÖMÖRI sunt bine primite în toată țara, de aceea ne recomandăm onorabilor economi.

Mai departe recomandăm următoarele mașini speciale: tăvăluguri pentru zdrobitul pletrișului cu suluri de peatră și cilindru cersător, spre a se folosi la petriș mărunț și mai mare; cum și a se mână

Garnituri de imblătit cu motor! distinsă cu numeroase premii pe care, liferăm pe lângă deplină garanție și condiții avantajoase de plată. Pentru instruirea la purtarea mașinilor de imblătit trimitem gratis un monteur la fața locului.

cu apă, abur sau motor. Mașini pentru fabricarea de cărămidă, instalații complete pentru țigări, mașini pentru producerea cimentului și spargerea pietriș.

Companiile noastre, cari se interesează de achiziționarea crucei proviziunea agentului, personal pe spațiile noastre, prin cererea de mașinile noastre, și cercetăm noi acasă ajungând mai ieftin la posesiunea mașinii și sunt siguri de cel mai bun rezultat.